

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА

РАТУШНЯК ІНЕССА АНАТОЛІВНА

Допускається до захисту:

завідувач кафедри політології

та державного управління

д.політ.н., професор

Чальцева О.М.

« ____ » _____ 20__ р.

**РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЖІНОК-ВПО
ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ
У СФЕРІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
Кваліфікаційна (магістерська) робота

Науковий керівник:

Трегубов О.С., завідувач кафедри
підприємництва, корпоративної та
просторової економіки,
канд. екон. наук, доцент

(підпис)

Оцінка: _____ / _____ / _____
(бали/за шкалою ЄКТС/за національною шкалою)

Голова ЕК: _____
(підпис)

Вінниця 2025

АНОТАЦІЯ

Ратушняк І.А. Розвиток економічної спроможності жінок-ВПО як інструмент державної політики у сфері регіонального розвитку – Кваліфікаційна праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня «Магістр» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування. Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, 2025.

Робота присвячена теоретико-методичному обґрунтуванню та практичній розробці регіонального policy міх для підвищення економічної спроможності жінок-внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Наукова новизна полягає в інтеграції інституціонального, системного та мережевого підходів у єдину аналітичну рамку policy → services → outcomes з чітким розведенням outputs і outcomes, запровадженням ретенційних індикаторів (90/180 днів зайнятості; 12-місячна активність ФОП) та композитного індексу доступу до сервісів. На емпіричному кейсі Вінницької області ідентифіковано ключові бар'єри (доглядовий тягар, інформаційна асиметрія, розрив у навичках, фрагментація виконавців) та сформовано шість взаємодоповнювальних компонентів інтервенції (перекваліфікація; працевлаштування; самозайнятість/ФОП; доглядові рішення; цифровий навігатор; MEL). Розроблено 18-місячну дорожню карту з «воротами» go/no-go, RACI-матрицею ролей, реєстром ризиків і сценаріями співфінансування (обласний бюджет, IOM/MOM, UN Women, UNDP, GIZ, USAID, EU4Business, ILO, EBRD/WB, KCB). Практична цінність полягає у створенні відтворюваного інструментарію для органів публічної влади області, придатного до масштабування в інші регіони.

Ключові слова: жінки-ВПО; економічна спроможність; регіональна політика; зайнятість; підприємництво/ФОП; доглядові послуги; policy міх; RACI; MEL; SNA; DiD.

Бібліогр.: 47 найм.

ABSTRACT

Ratushniak I.A. Economic Empowerment of Internally Displaced Women as an Instrument of Regional Development Policy – Master's thesis (manuscript).

Master's degree in 281 Public Administration. Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, 2025.

The thesis develops and substantiates a regional policy mix aimed at strengthening the economic empowerment of internally displaced women (IDW). The research novelty is an integrated analytical framework combining institutional, systems and network perspectives under a single logic policy → services → outcomes, with a clear separation of outputs and outcomes, the introduction of retention indicators (90/180-day employment; 12-month sole proprietorship activity) and a composite access index. Using Vinnytsia oblast as a case, the study identifies core barriers (care burden, information asymmetry, skills mismatch, fragmented delivery) and designs a six-component intervention (reskilling; job placement; self-employment/SOHO; care solutions; digital navigator; MEL). An 18-month roadmap with go/no-go gates, a RACI governance model, a risk register, and co-financing scenarios (regional budget, IOM, UN Women, UNDP, GIZ, USAID, EU4Business, ILO, EBRD/WB, CSR funds) is provided. The practical value lies in a reproducible toolkit for regional public authorities that can be scaled to other territories.

Keywords: internally displaced women; economic empowerment; regional policy; employment; entrepreneurship; care services; policy mix; RACI; MEL; social network analysis; difference-in-differences.

References: 47 items.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	5
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЖІНОК-ВПО...13	
1.1. Жінки-ВПО у системі регіональної політики (український та міжнародний контекст).....	13
1.2. Аналітичні підходи та інтегрована рамка дослідження.....	16
1.3. Операціоналізація дослідження: змінні, критерії, індикатори.....	22
РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНО-ІНСТИТУЦІЙНИЙ ТА СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИЙ КОНТЕКСТ ПОЛІТИКИ ПІДТРИМКИ ЖІНОК-ВПО У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	35
2.1. Нормативно-правова та інституційна архітектура політики розвитку економічної спроможності жінок-ВПО	35
2.2. Соціально-економічний контекст регіону та тренди ринку праці: імплікації для жінок-ВПО	42
2.3. Регіональні програми підтримки ВПО у 2023–2024 рр.: виконання показників, мережа взаємодії стейкхолдерів і уроки реалізації (кейс Вінницької області).....	50
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА ПРОЄКТУ «ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЖІНОК-ВПО У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ».....	55
3.1. Обґрунтування необхідності реалізації проєкту та джерела співфінансування.....	55
3.2. Дизайн і план реалізації проєкту	60
3.3. Операційна дорожня карта реалізації проєкту: покроковий план, кошториси, КРІ та моніторинг	69
ВИСНОВКИ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

1. Умовні позначення і символи

• → - причинно-наслідковий зв'язок або спрямованість (напр., policy → services → outcomes).

- Δ - зміна показника (дельта).
- ± - допустиме відхилення (толеранс).
- Q1–Q6 - квартали реалізації проєкту (квартал 1...6).
- T1/T2/T3 - хвили опитувань (база/середина/завершення).
- WP - Work Package (робочий пакет/компонент завдань).

2. Скорочення

- ВПО - внутрішньо переміщені особи.
- ОВА/ОДА - обласна/обласна державна (військова) адміністрація.
- ОМС - органи місцевого самоврядування.
- ЦНАП - центр надання адміністративних послуг.
- СЗ - служба зайнятості (державна служба зайнятості).
- ПТО/ЗВО - професійно-технічна освіта / заклад вищої освіти.
- ФОП - фізична особа-підприємець.
- KPI - Key Performance Indicators (ключові показники ефективності).
- RACI - Responsible, Accountable, Consulted, Informed (матриця ролей).
- MEL - Monitoring, Evaluation and Learning (моніторинг, оцінювання та навчання).
- SNA - Social Network Analysis (мережевий аналіз).
- ToC - Theory of Change (теорія змін).
- DiD - Difference-in-Differences (різниця-у-різницях).
- CRM - Customer Relationship Management (система управління взаємодією з клієнтами).
- MVP - Minimum Viable Product (мінімально життєздатний продукт).
- UX - User Experience (користувацький досвід).
- ІСЦ - індекс споживчих цін.

- KCB - корпоративна соціальна відповідальність.
- IOM/MOM - International Organization for Migration / Міжнародна організація з міграції.
- UN Women - ООН Жінки.
- UNDP - United Nations Development Programme (Програма розвитку ООН).
- GIZ - Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (німецьке товариство міжнародного співробітництва).
- USAID - United States Agency for International Development (Агентство США з міжнародного розвитку).
- EU4Business - ініціатива ЄС зі підтримки МСП.
- ILO - International Labour Organization (Міжнародна організація праці).
- EBRD/WB - Європейський банк реконструкції та розвитку / Світовий банк.

3. Терміни (короткі визначення)

- Економічна спроможність (economic empowerment) - здатність особи/домогосподарства отримувати дохід, контролювати та збільшувати економічні ресурси і стійко відтворювати їх у часі.
- Policy mix - узгоджений набір інструментів політики (програми/заходи), що взаємодоповнюються задля досягнення спільної мети.
- Outputs - безпосередні результати активностей (випускниці, видані ваучери, проведені ярмарки тощо).
- Outcomes - наслідки/зміни стану цільової групи (зайнятість, активність ФОП, приріст доходів, індекс доступу).
- Індекс доступу - композитний показник доступності сервісів (інформація, мобільність, догляд, цифрові інструменти).
- Ворота (go/no-go) - контрольні точки прийняття рішень про продовження/масштабування або корекцію проєкту.
- Ретенція - утримання результату у визначений період (напр., 90/180 днів зайнятості; 12-місячна активність ФОП).

- Unit-cost - розрахунок витрат на одиницю послуги/результату (на учасницю, один ваучер тощо).
- Burn-up - кумулятивне використання бюджету в часі порівняно з планом.
- Навігатор - цифровий сервіс/портал для маршрутизації послуг і комунікацій з цільовими групами.

ВСТУП

Актуальність теми

Науковий аспект. Повномасштабна війна зумовила безпрецедентні масштаби внутрішнього переміщення та глибокі зрушення на ринку праці й у системі регіональної політики. У науковому полі спостерігається дефіцит інтегрованих рамок, які одночасно поєднують інституціональний, системний та мережевий підходи для пояснення економічної спроможності жінок-ВПО на регіональному рівні. Проблема недостатньо формалізована в частині причинно-наслідкових зв'язків «policy → services → outcomes» та вимірювання outcomes (зайнятість, самозайнятість/ФОП, приріст доходів, доступ до ресурсів). Запропонована інтегрована рамка заповнює прогалини та дає відтворювану методологію для валідації на регіональному кейсі.

Суспільний аспект. Для України підвищення економічної спроможності жінок-ВПО є елементом стійкості домогосподарств, соціальної згуртованості та вирівнювання територіальних диспропорцій. На рівні Вінницької області вже функціонує портфель інструментів (навчання, працевлаштування, соціальні/доглядові послуги), однак їхня результативність потребує структурованого вимірювання та узгодження через мережеву координацію, RACI-матриці й доказову систему MEL. Це підкреслює прикладну значущість теми для органів публічної влади регіонального рівня.

Стан наукової розробленості теми

Проблематика внутрішньо переміщених осіб у вітчизняному регуляторному полі окреслена базовими актами та стратегіями, що задають напрями державної політики. Водночас гендерно-економічний вимір спроможності жінок-ВПО у цих документах висвітлено фрагментарно, без цілісних підходів до вимірювання результативності програм підтримки.

Практичний масив даних формують звіти центральних органів виконавчої влади та державна статистика; регіональні програми (на прикладі Вінницької області) включають інструменти зайнятості й самозайнятості ВПО. Однак їхня ефективність та сталість результатів оцінюються переважно за показниками

output, тоді як outcome-метрики (ретенція зайнятості 90/180 днів, 12-місячна активність ФОП, реальні доходи) зазвичай не відокремлюються і не пов'язуються з інституційними умовами реалізації політики.

Міжнародні дослідження і програми (UN Women, UNDP, IOM, ILO, World Bank, OECD, GIZ, USAID, EBRD) наголошують на гендерно чутливих інструментах ринку праці й підтримці жіночого підприємництва. Водночас бракує інтегрованих моделей, що одночасно враховують інституційні параметри, мережеву архітектуру взаємодії стейкхолдерів і системну динаміку потоків ресурсів на регіональному рівні.

Теоретичну основу досліджень становлять праці Д. Норта та Е. Остром (інституційні зміни й правила взаємодії), Д. Родріка (інституції розвитку), А. Сена та Н. Кабір (спроможність і гендер), М. Грановеттера та П. Бурдьє (соціальні мережі й капітали). Попри вагомий напружений, у наявних роботах недостатньо розроблено питання операціоналізації жіночої економічної спроможності саме для групи ВПО з урахуванням регіональної мережевої взаємодії та вимог до оцінювання впливу політики.

Отже, наукова й прикладна база підтверджує актуальність проблеми, але засвідчує методичний розрив між інституційним аналізом, мережевими підходами та вимірюванням outcome-результатів. Заповнення цієї прогалини й формує наукову новизну та практичну значущість даної роботи.

Мета і завдання дослідження

Мета - обґрунтувати та розробити інструментарій регіональної політики, здатний підвищити економічну спроможність жінок-ВПО шляхом поєднання інституційних рішень, мережевої координації та системно організованих сервісів, і перевірити його результативність на прикладі Вінницької області (policy → services → outcomes).

Для досягнення мети поставлено такі завдання:

1). критично узагальнити національні та міжнародні підходи, сформулювати поняттєво-категоріальний апарат і інтегровану аналітичну рамку (інституціональний, системний, мережевий підходи);

2). ідентифікувати нормативно-інституційну архітектуру та мережеві ролі акторів у Вінницькій області;

3). операціоналізувати змінні, критерії, підкритерії та індикатори, розвести output/outcome і вибудувати вимірювані KPI;

4). змодельовати «policy mix» і RACI-контур для регіонального проєкту, узгодити календар, бюджет та MEL;

5). сформувати практичні рекомендації для інституціоналізації успішних підходів у регіональній політиці.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт - державна політика регіонального розвитку у частині інтеграції та економічної активізації внутрішньо переміщених осіб.

Предмет - інституційно-мережеві механізми та інструменти регіональної політики, через які підвищується економічна спроможність жінок-ВПО (зайнятість, самозайнятість/ФОП, приріст доходів, доступ до ресурсів), з урахуванням системної динаміки потоків ресурсів і процедур реалізації.

Методи дослідження

Загальнонаукові: аналіз і синтез, індукція та дедукція, системний аналіз (моделювання меж системи, підсистем і зворотних зв'язків).

Прикладні: компаративний аналіз нормативних рішень; SNA для оцінювання мережевої архітектури та центральності вузлів; логіко-структурне моделювання Theory of Change; елементи квазіекспериментальної оцінки (різниця-у-різницях, DiD) для відокремлення ефекту політики від контекстних факторів; контент- та івент-аналіз управлінських рішень; індикаторне профілювання output/outcome з дефляцією доходів ІСЦ.

Гіпотеза дослідження

Якщо регіональна політика одночасно забезпечує (i) інституційну узгодженість правил і процедур, (ii) мережеву координацію виконавців (RACI, партнерства влада–бізнес–ГО/МГО), (iii) системно організований портфель сервісів (перекваліфікація, працевлаштування, підтримка самозайнятості, доглядові рішення, цифрова навігація) і (iv) доказову MEL-рамку, то це

призводить до статистично значущого зростання outcomes жінок-ВПО (частка зайнятих, активних ФОП, приріст доходів, індекс доступу) порівняно з базовим рівнем та громадами без такого «policy mix».

Наукова новизна одержаних результатів

1). Сформовано інтегровану аналітичну рамку для оцінювання економічної спроможності жінок-ВПО на регіональному рівні, що поєднує інституціональний, системний і мережевий підходи в єдиній логіці «policy → services → outcomes».

2). Удосконалено операціоналізацію індикаторів: розведено output/outcome, уведено ретенційні показники (90/180 днів; 12-місячна активність ФОП), індекс доступу до сервісів/догляду та правила дефляції доходів.

Практичне значення отриманих результатів

1). Розроблено прикладний проєкт для Вінницької області з календарем, бюджетом, KPI та системою MEL, придатний до безпосереднього впровадження органами публічної влади та партнерами.

2). Запропоновано матрицю співфінансування (обласний бюджет + IOM/MOM, UN Women, UNDP, GIZ, USAID, EU4Business, ILO, EBRD/World Bank, KCB), що підвищує досяжність цілей та знижує ризики.

3). Сформовано стандартизований пакет управлінських інструментів: RACI-матриця, реєстр ризиків, індикаторні панелі, «ворота» go/no-go, шаблони policy-бріфів - для інституціоналізації рішень у поточних регіональних програмах.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами: Кваліфікаційна (магістерська) робота виконана в рамках тематичного плану НДР Донецького національного університету імені Василя Стуса ініціативного фундаментального дослідження кафедри політології та державного управління: «Публічна політика і державне управління в умовах війни та повоєнного відновлення України» (реєстраційний номер 0123U101423).

Апробація результатів магістерської роботи

Основні положення дослідження доповідалися й обговорювалися під час Всеукраїнської науково-практичної конференції «Зовнішньоекономічні

відносини України в умовах російсько-української війни» (23 жовтня 2025 року, КНУ імені Тараса Шевченка) [46, с.110], а також на IV Міжнародній науково-практичній конференції «Прикладні аспекти сучасних міждисциплінарних досліджень» (05 листопада 2025 року, м. Вінниця). [47, с. 77].

Довідка про впровадження результатів кваліфікаційного (магістерського) дослідження на тему: «Розвиток економічної спроможності жінок-ВПО як інструмент державної політики у сфері регіонального розвитку» від Департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної військової адміністрації додається.

Структура роботи

Магістерська робота складається з вступу, 3-х розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 84 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЖІНОК-ВПО

1.1. Жінки-ВПО у системі регіональної політики (український та міжнародний контекст)

Повномасштабна війна зумовила безпрецедентні масштаби внутрішнього переміщення населення та структурні зсуви на ринку праці, у системах соціального захисту й місцевого розвитку. У соціально-демографічному профілі внутрішньо переміщених осіб (ВПО) переважають жінки працездатного віку, що посилює ризики довгострокової маргіналізації на ринку праці та фемінізації бідності. Актуальні аналітичні матеріали Міжнародної організації з міграції засвідчують погіршення показників зайнятості серед ВПО у 2023–2024 рр., причому регіони, що зазнали значних руйнувань, демонструють найнижчу економічну активність [1].

У цьому контексті економічна спроможність жінок-ВПО розглядається як інтегральний результат дії інституційних (правила, процедури, організаційні практики), ринкових (попит/пропозиція праці, галузеві зміни) та соціальних (домашні обов'язки, стереотипи, соціальний капітал) чинників, що реалізуються на регіональному рівні через публічні політики, партнерства і мережі взаємодії.

Поняттєво-категоріальний апарат

Внутрішньо переміщена особа (ВПО) - громадянин або громадянка України, яких змусили чи мотивували покинути місце проживання внаслідок або з метою уникнення наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, систематичних порушень прав людини тощо. У фокусі дослідження - жінки-ВПО як окрема соціально-демографічна група з комплексом специфічних потреб, ролей та бар'єрів на ринку праці.

Економічна спроможність - здатність індивіда або домогосподарства формувати та підтримувати стійкі джерела доходів завдяки доступу до зайнятості (офіційної, самозайнятості, підприємництва), фінансових

інструментів (гранти, мікрокредитування), людського капіталу (освіта, перекваліфікація), ринків та мереж підтримки. У роботі показники спроможності операціоналізуються через індикатори зайнятості, доходів, доступу до ресурсів і соціальної інтеграції (див. табличну рамку змінних у Додатках) [1; 2].

Державна політика у сфері регіонального розвитку - цілеспрямований вплив органів публічної влади на територіально-просторові та соціально-економічні процеси задля підвищення конкурентоспроможності регіонів, згуртованості та якості життя. У межах теми політика підтримки жінок-ВПО трактується як інструмент регіонального розвитку, що поєднує інституційні рішення (програми, механізми, процедури), ресурсні інтервенції (фінансування, послуги), мережеві взаємодії (партнерства влада–бізнес–громадський сектор–міжнародні організації) та механізми моніторингу й оцінювання [2; 3].

Мережа у політиці - структурований простір горизонтальних і вертикальних зв'язків між акторами, через які циркулюють ресурси, інформація, легітимність і вплив; для нашого предмета - внутрішня складова політики, що з'єднує її зі зовнішнім середовищем (ринком праці, донорами, громадами) та визначає якість реалізації на місцях.

Теоретичні рамки та аналітична інтеграція

Аналітична рамка поєднує інституційний, системний і мережевий підходи. Інституційний підхід (нова інституціональна економіка; інституціоналізм у публічному управлінні; концепція розвиткових інституцій) використовується для аналізу відповідності формальних правил і неформальних норм цілям інклюзивного розвитку та виявлення «правил належного» у практиках виконавців політики. Системний підхід застосовано для моделювання потоків ресурсів, центрів прийняття рішень та зворотних зв'язків між суб'єктами політики. Мережевий підхід (SNA) дає змогу ідентифікувати ключові вузли впливу та канали комунікації, оцінити зв'язність/фрагментацію мережі та роль посередницьких організацій.

Жінки-ВПО у регіональній політиці: актори, ролі, зв'язки

У центрі прийняття рішень на регіональному рівні - обласні

військові/державні адміністрації, профільні департаменти та підвідомчі служби. На рівні реалізації та співвиробництва політики діють громади, ЦНАПи, служби зайнятості, заклади освіти/перекваліфікації, місцеві підприємства, бізнес-об'єднання, громадські та міжнародні організації. Саме ця архітектура мережі визначає канали впливу на економічну спроможність: фінансування (гранти, мікрокредитування), людський капітал (навчання, перепідготовка), інституційний доступ (процедури, послуги), ринкові можливості (працевлаштування, інкубація бізнесу). Практичні інтервенції зафіксовано у звітах про виконання обласних програм за IV квартали 2023 та 2024 років [2; 3].

Водночас, за даними МОМ (листопад 2024), ВПО стикаються з вищими перешкодами до працевлаштування (втрата допомог, дефіцит доглядових послуг, низька доступність вакансій у постраждалих регіонах), що підсилює потребу в інтегрованих, територіально чутливих рішеннях і партнерствах [1].

Огляд української та міжнародної літератури

Українські джерела зосереджені на впровадженні регіональних програм підтримки ВПО, інструментах ринку праці (перекваліфікація, громадські роботи, ваучери), розвитку малого підприємництва та інтеграції у громади. Аналітика МОМ забезпечує актуальні зрізи щодо зайнятості, секторної структури, регіональних відмін та бар'єрів доступу до роботи; у ній підкреслюється відмінність траєкторій ВПО і непереміщеного населення та сильний територіальний ефект руйнувань на економічну активність [1].

Міжнародні джерела (ООН, ЄС, МОМ, ін.) фіксують фемінізацію переміщення та багатовимірні ризики для економічної безпеки жінок, включно з гендерною сегрегацією праці, неоплачуваною доглядовою роботою та обмеженим доступом до фінансових інструментів. Практики інтеграції вимагають мережевих і партнерських форматів на рівні регіону, що узгоджується з аналітичними висновками цієї роботи.

Таким чином, контекст показав, що жінки-ВПО є не лише бенефіціарками політики, а й потенційними суб'єктами економічних змін у регіоні; політика має визнавати й підсилювати цю суб'єктність через мережі підтримки, доступ до

фінансів та послуг перекваліфікації.

Концептуальне ядро нашого дослідження становить інтеграція інституційного, системного та мережевого підходів, що дає змогу аналітично поєднати правила гри, потоки ресурсів і взаємодію акторів у регіональному середовищі.

Операціоналізація змінних і панелі індикаторів узгоджується з практиками моніторингу та оцінювання регіональних програм (2023–2024) і міжнародною статистикою, що дозволяє здійснити порівняльний та часовий аналіз [1–3].

1.2. Аналітичні підходи та інтегрована рамка дослідження

Цей параграф розкриває методологічну логіку роботи шляхом інтеграції трьох доповнювальних аналітичних підходів - інституційного, системного та мережевого. Поєднання підходів дає змогу співвіднести формальні правила та неформальні норми (інституційний вимір) із потоками ресурсів і зворотними зв'язками (системний вимір) та фактичною архітектурою взаємодій акторів (мережевий вимір). На основі цієї інтеграції побудовано рамку, яка операціоналізує незалежну змінну (державна політика) та залежну змінну (економічна спроможність жінок-ВПО) через індикатори, релевантні для регіонального рівня аналізу.

1) Інституційний підхід

Інституційний підхід окреслює вплив «правил гри» - законів, підзаконних актів, процедур, організаційних практик, а також неформальних норм, очікувань та «правил належного». Для мети дослідження це означає оцінювання відповідності інституційного середовища цілям інклюзивної політики на регіональному рівні, а також виявлення інституційних розривів (дублювання функцій, браку координації, низької клієнтоорієнтованості сервісів). У застосуванні до кейсу Вінницької області підхід дозволяє зіставити формальні інструменти підтримки (перекваліфікація, гранти, послуги догляду) з фактичною практикою їх надання за 2023–2024 рр.

У межах інституційного аналізу виділено три рівні: (а) нормативний -

національна й регіональна рамка; (б) організаційний - ролі ОВА/ОДА, служб зайнятості, ЦНАПів, виконавців програм; (в) поведінковий - норми та очікування стейкхолдерів, що впливають на доступ жінок-ВПО до послуг та ресурсів. Ці рівні взаємодіють і можуть посилювати або нівелювати ефект політики.

2) Системний підхід

Системний підхід фокусується на потоках ресурсів (фінансування, інформація, освітні послуги), центрах прийняття рішень та зворотних зв'язках між суб'єктами політики (ОВА/ОДА, служби зайнятості, ЦНАПи, громади, ГО/МГО, бізнес, освітні установи, жінки-ВПО). Він дозволяє чітко визначити межі системи (регіон/громади), її підсистеми (ринок праці, соціальний захист, освіта, підприємництво) та зовнішнє середовище (донори, національні програми, ситуація безпеки).

Ключові питання системного аналізу у цій роботі: де формуються «вузькі місця» у ланцюжку послуг; які зворотні зв'язки забезпечують адаптивність політики; як змінюється поведінка стейкхолдерів під дією інституційних стимулів; як регіональні обмеження (транспортна доступність, дефіцит доглядових послуг) впливають на результати.

3) Мережевий підхід (SNA)

Мережева перспектива інструменталізована через Social Network Analysis (SNA), що дозволяє кількісно описати структуру взаємодій між акторами. Для цього використовуються метрики центральності (degree, betweenness, eigenvector), щільності та кластеризації, які відображають, хто є ключовим «вузлом впливу», через кого проходить основний потік інформації та ресурсів, і де існують прогалини зв'язності. Результати SNA співставляються з інституційними висновками та показниками результативності політики (output/outcome).

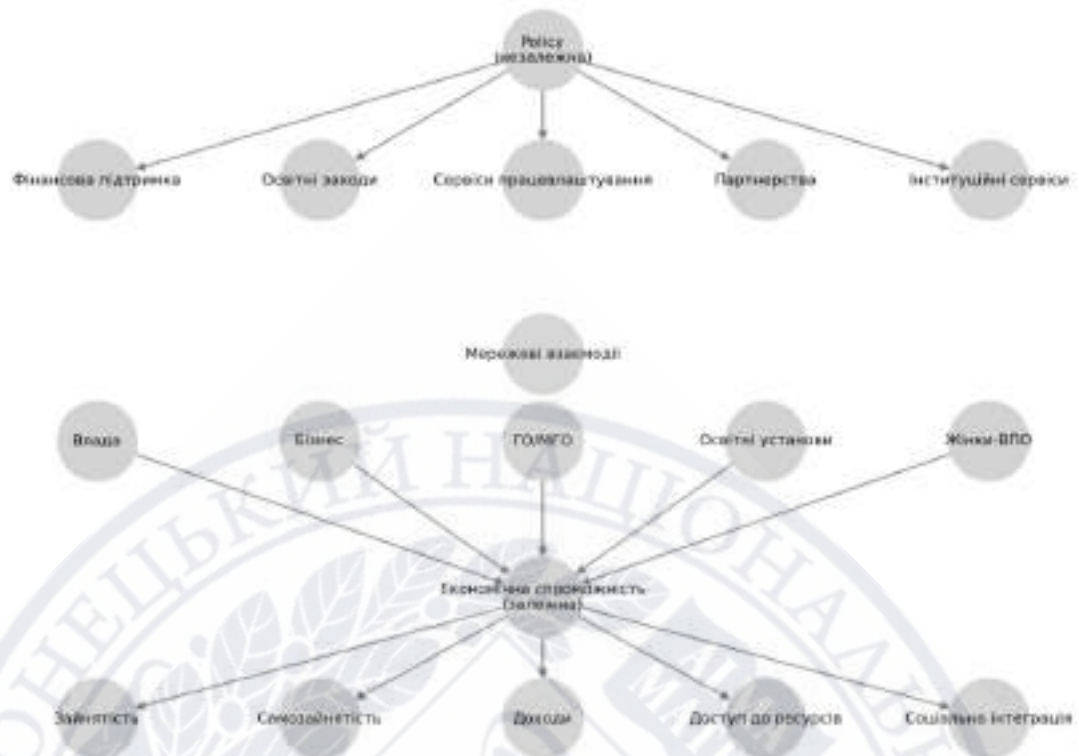

Рисунок 1.1 - Інтегрована рамка дослідження

Таблиця 1.1 - Відповідність аналітичних підходів дослідницьким питанням

Підхід	Основний фокус	Ключові питання	Очікувані виходи
Інституційний	Формальні/неформальні правила	Чи узгоджені правила з цілями? Де інституційні розриви?	Рекомендації з корекції правил/процедур
Системний	Потоки ресурсів і зворотні зв'язки	Де «вузькі місця»? Як працюють механізми адаптації?	Мапа процесів, сценарії підвищення ефективності
Мережевий (SNA)	Архітектура взаємодій	Хто «вузли впливу»? Де прогалини зв'язності?	Пропозиції з посилення зв'язності/партнерств

Інтегрована рамка та операціоналізація змінних

Інтеграція трьох підходів матеріалізована у рамці, що пов'язує інструменти політики з мережею реалізації і з, власне, економічною спроможністю як результатом. Рамка дозволяє послідовно: (а) описати інструменти (фінансова підтримка, освітні заходи, послуги працевлаштування, партнерства, інституційні сервіси); (б) картувати мережу акторів та канали впливу; (в) пов'язати це з індикаторами результативності (зайнятість, самозайнятість, доходи, доступ до ресурсів, соціальна інтеграція).

Таблиця 1.2 - Операціоналізація змінних: інструменти політики → мережа → результати

Компонент політики	Канал мережі/актор	Локальний механізм	Очікуваний результат (output)	Вимірюваний ефект (outcome)
Фінансова підтримка	ОВА/ОДА; МГО/донори; ГО	Гранти/мікро кредити	Отримані гранти/кредити	Зростання самозайнятості/доходів
Освітні заходи	Освітні установи; ГО	Курси, менторинг	Завершені навчання	Підвищення зайнятості/перекваліфікації
Сервіси працевлаштування	Служба зайнятості; бізнес	Матчинг вакансій	Підписані контракти	Стійка зайнятість
Партнерства	Влада—бізнес—ГО—МГО	СПП/меморандуми	Спільні ініціативи	Покращення зв'язності мережі
Інституційні сервіси	ЦНАП; профільні департаменти	Клієнтські сервіси	Надані послуги	Скорочення часу/витрат доступу

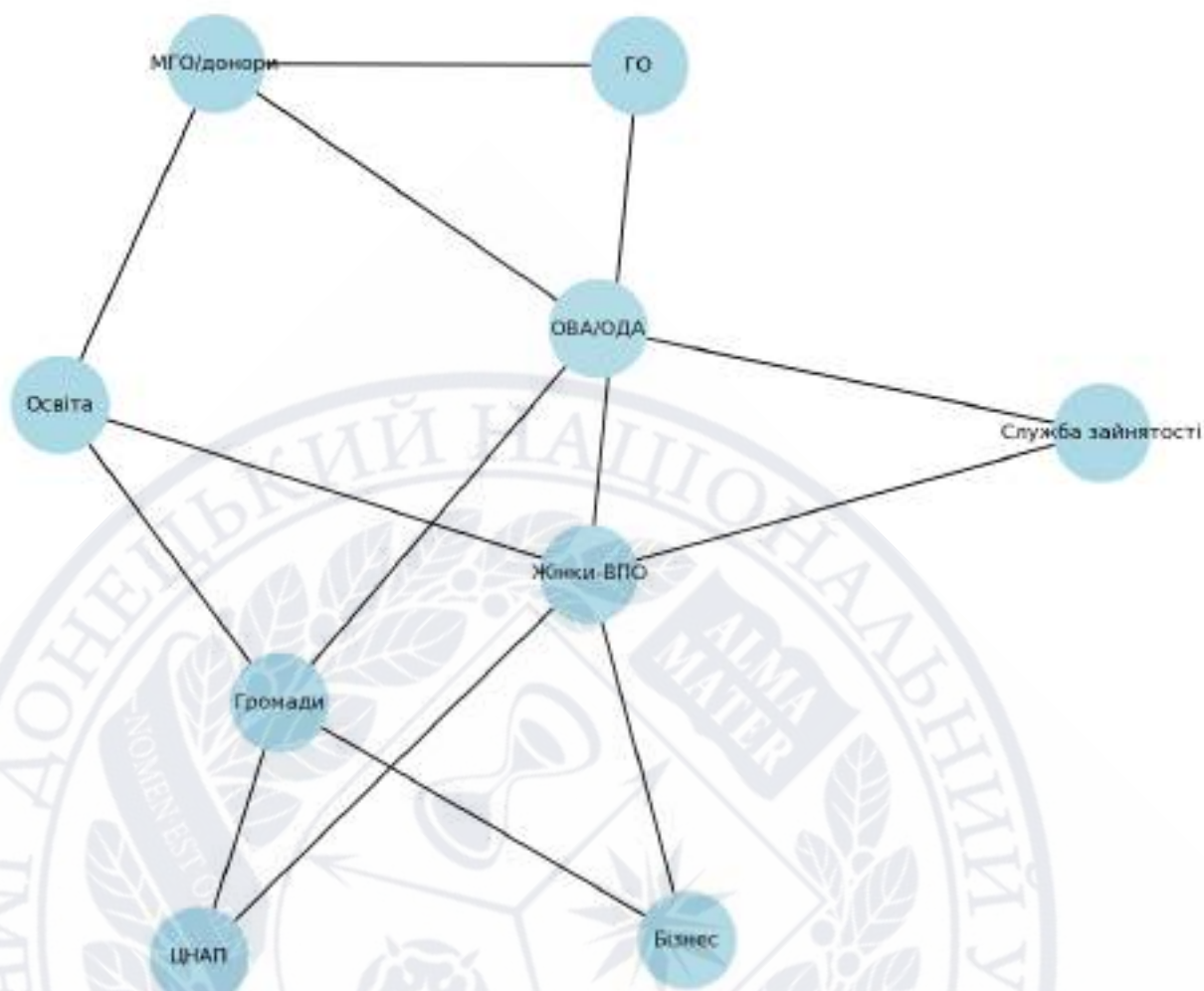

Рисунок 1.2 - Мережа взаємодії (SNA): ключові вузли

Метрики SNA та їх інтерпретація у дослідженні

Для емпіричної частини застосовується набір метрик: degree centrality (інтенсивність зв'язків), betweenness centrality (посередництво/контроль над потоками), eigenvector centrality (вплив через зв'язки з впливовими вузлами), density (щільність), clustering (кластеризація). Вони дозволяють пояснити, чому інтервенції з однаковим бюджетом демонструють різну результативність у громадах із різною архітектурою мережі [23, с. 44].

Таблиця 1.3 - SNA-метрики та управлінські інтерпретації

Метрика	Що вимірює	Керівницький висновок
Degree	Кількість зв'язків вузла	Хто є природними «хабами» для розгортання інтервенцій
Betweenness	Частка шляхів, що проходять через вузол	Хто контролює канали комунікації/ресурсів
Eigenvector	Вагу зв'язків з впливовими вузлами	Хто посилює ефект партнерств
Density	Щільність мережі загалом	Чи потрібне посилення зв'язності/координації
Clustering	Локальна зв'язаність вузлів	Де можливі «кишені» ізоляції/дублювання

Причинно-наслідкова логіка та оцінювання політики

Пропонується логіко-структурна модель (inputs → activities → outputs → outcomes → impact), яка пов'язує ресурси та заходи з досяжними результатами і довготерміновим впливом. Верифікація гіпотези відбувається через зіставлення динаміки показників (output/outcome) із параметрами інституційного середовища та мережею взаємодій. Це дозволяє розрізнити ефект політики та контекстні фактори.

Етичні засади, обмеження та забезпечення якості даних

Збір та обробка даних здійснюватимуться з дотриманням принципів добровільності участі, інформованої згоди, конфіденційності та анонімності. Серед можливих обмежень - селекційна упередженість (участь у програмах охочіших до активності жінок), похибки самооцінки доходів, часові лаги між інтервенцією і вимірюванням outcome. Якість забезпечується триангуляцією джерел (звітність програм, опитування, експертні інтерв'ю, адміністративні дані) [41, с. 11].

Окреслена інтегрована рамка є методологічним «хребтом» дослідження: у розділі 2 вона використовується для аналізу нормативно-інституційного та соціально-економічного контексту (матриця відповідностей інструментів і

акторів), а в розділі 3 - для дизайну вибірки, конструювання інструментарію, проведення SNA та інституційного аналізу на прикладі кейсу «Підвищення економічної спроможності жінок-ВПО» з подальшим формуванням управлінських рішень.

1.3. Операціоналізація дослідження: змінні, критерії, індикатори

Цей параграф надає формалізовану рамку операціоналізації магістерського дослідження, визначаючи дослідницькі питання, а також перелік змінних, критеріїв, підкритеріїв та індикаторів вимірювання. Операціоналізація здійснюється так, щоб бути сумісною з методами збору та аналізу даних, описаними у попередніх параграфах, і забезпечити відтворюваність вимірювань та зіставність результатів у часовій та просторовій динаміці.

Відповідно до об'єкту, предмету, мети дослідження, гіпотезі, визначимо дослідницькі питання (RQ):

- RQ1. Які інституційні правила та процедури визначають доступ жінок-ВПО до послуг підтримки на регіональному рівні?
- RQ2. Як побудована мережа взаємодії (центр прийняття рішень, суб'єкти/об'єкти комунікацій) і які канали впливу є ключовими?
- RQ3. Який внесок окремих інструментів політики (фінансова підтримка, освіта/перекваліфікація, працевлаштування, інституційні сервіси) у результати (output/outcome)?
- RQ4. Які індикатори найкраще відображають економічну спроможність жінок-ВПО в коротко- та середньостроковій перспективі?
- RQ5. Які чинники (інституційні, мережеві, контекстні) обумовлюють міжрегіональні/міжгромадні відмінності результативності політики?

Структура змінних і логіко-структурна відповідність

Незалежна змінна - державна політика підтримки економічної спроможності жінок-ВПО (інструменти, сервіси, механізми реалізації). Залежна змінна - економічна спроможність жінок-ВПО (зайнятість/самозайнятість,

доходи, доступ до ресурсів, соціальна інтеграція). Контрольні змінні - регіональний та соціально-демографічний контекст (вік, освіта, статус догляду, місце проживання, тривалість переміщення, наявність дітей, інвалідність, профіль професії, галузь). Посередницькі змінні - інституційна якість сервісів та мережеві параметри (зв'язність, центральність вузлів, наявність «мостів») [1–3].

Перелік індикаторів (операційні визначення):

- Частка працевлаштованих жінок-ВПО: Кількість респонденток, що мають офіційне місце роботи/загальна кількість респонденток $\times 100\%$. Для самозайнятості: частка респонденток, які зареєстровані як ФОП або ведуть індивідуальну підприємницьку діяльність.

Таблиця 1.4 - Матриця операціоналізації змінних (узагальнений вигляд)

Змінна	Критерій	Підкритерій	Індикатор	Джерело даних	Формула/Шкала	Періодичність
Незалежна (політика)	Фінансова підтримка	Гранти/мікрокредити	Частка учасниць, що отримали фінансування	Звіти програми; опитування	% від учасниць	квартал/рік
Незалежна (політика)	Освіта	Курси/менторинг	Частка учасниць, що завершили навчання	Реєстри; опитування	%; кількість	квартал/рік
Незалежна (політика)	Працевлаштування	Матчинг вакансій	Кількість підписаних контрактів	Служба зайнятості; опитування	шт.	квартал/рік
Незалежна (сервіси)	Інституційний доступ	Послуги ЦНАП	Середній час отримання послуги	Адміндані	дні/години	квартал
Посередницька (мережа)	Зв'язність	Щільність	Density мережі	SNA-обрахунок	0–1	півріччя
Посередницька (мережа)	Вузли впливу	Betweenness	Середнє посередництво ключових акторів	SNA-обрахунок	значення	півріччя
Залежна (спроможність)	Зайнятість	Офіційна/самозайнятість	Частка працевлаштованих; частка ФОП	Опитування; реєстри	%	квартал/рік
Залежна (спроможність)	Доходи	Середній дохід	Δ доходу до/після участі	Опитування	грн/міс; %	півріччя
Залежна (спроможність)	Доступ до ресурсів	Кредит/грант; послуги догляду	Частка з доступом до інструментів	Опитування; реєстри	%	півріччя
Залежна (соціальна інтеграція)	Участь у мережах	Бізнес-спільноти/ГО	Кількість/частка активних	Опитування	%; шт.	півріччя

- Δ середнього доходу: Різниця між середнім самозвітуваним місячним доходом домогосподарства до участі у програмі та через 3–6 місяців після завершення інтервенції; додатково коригується на інфляцію (офіційний індекс).
- Доступ до ресурсів: Частка респонденток, які повідомили про доступ до кредиту/гранту, сервісів догляду, юридичного супроводу, інкубаційних послуг тощо (бінарні змінні, багатofакторний складений індекс).
- Щільність мережі (density): Відношення фактичної кількості зв’язків у мережі до максимально можливої кількості зв’язків між поіменованими акторами (0–1).
- Betweenness centrality: Середня частка найкоротших шляхів, що проходять через вузол (актора); інтерпретується як контроль над потоками інформації/ресурсів.
- Середній час отримання послуги ЦНАП: Середній інтервал (у днях/годинах) між поданням заяви та наданням послуги, за адміністративними даними.

Джерела даних і інструментарій:

Первинні дані: анкетне опитування жінок-ВПО (структурований інструмент із блоками: демографія; зайнятість/доходи; доступ до ресурсів; участь у програмах; мережеві зв’язки; оцінка якості сервісів), напівструктуровані інтерв’ю з експертами (представники ОВА/ОДА, служби зайнятості, ЦНАП, ГО, бізнесу, освітніх установ). Вторинні дані: офіційні звітності регіональних програм (IV кв. 2023; IV кв. 2024), адміністративні реєстри служб зайнятості/ЦНАП, тематична аналітика міжнародних організацій.

Таблиця 1.5 - Дизайн збору даних: матриця «RQ → джерела → метод → вихід»

RQ	Джерела	Метод	Одиниця аналізу	Очікуваний вихід
RQ1	НПА; звіти; інтерв’ю	Контент-аналіз; експертні інтерв’ю	Інституція/процедура	Карта правил/процедур

продовження табл. 1.5

RQ2	Опитування; інтерв'ю	SNA; якісний аналіз	Актор/зв'язок	Мережеві метрики; схема взаємодії
RQ3	Звіти; опитування	Описова статистика; порівняльний аналіз	Учасниця/інструмент	Ефекти output/outcome
RQ4	Опитування; реєстри	Індексування; нормування	Індивід/домогосподарство	Індекс спроможності
RQ5	Опитування; адміндані	Регресійний/мультифакторний аналіз	Громада/регіон	Фактори відмінностей

Вибірка та репрезентативність

Стратегія відбору передбачає стратифікацію за типом територій (місто/село), статусом зайнятості (зайнята/безробітна/самозайнята), участю в програмах підтримки (брала/не брала участі), наявністю дітей віком до 6 років та тривалістю переміщення. Мінімальний рекомендований обсяг вибірки - не менше 400 респонденток для області, що забезпечує похибку близько $\pm 5\%$ при 95% ДІ. Для експертних інтерв'ю - 15–25 інформантів, збалансованих за секторами.

Вимірювальні шкали та приклади питань анкетування

Використовуються номінальні (бінарні), порядкові (Лайкерта 5–7 пунктів) та метричні шкали. Нижче наведено приклади пунктів інструментарію для ключових індикаторів.

- Зайнятість: «Ваш поточний статус зайнятості?» (офіційно працевлаштована/самозайнята/безробітна/не активна).

- Δ дохід: «Середній сукупний дохід домогосподарства за останній місяць (грн)»; «До участі у програмі (грн)».

- Доступ до ресурсів: «Чи маєте доступ до нагляду/догляду за дітьми?» (так/ні); «Чи подавалися на грантові програми?» (так/ні).

- Якість сервісів: «Оцініть зручність отримання послуги в ЦНАП (1–7)»; «Час очікування (днів)».

- Мережеві зв'язки: «З ким із переліку інституцій Ви взаємодіяли протягом останніх 6 міс?» (матриця суміжності для SNA).

Надійність і валідність вимірювань

Для багатопунктових індексів застосовуються оцінки внутрішньої узгодженості (α -Кронбаха $\geq 0,70$), перевірка конструктивної валідності через факторний аналіз та перевірка збіжної/розрізняювальної валідності (кореляції з суміжними конструктами). Інструмент анкетування проходить когнітивне тестування та пілотування на підвибірці $n \approx 30-50$.

Таблиця 1.6 - План забезпечення якості даних

Етап	Процедура	Критерій/порог	Документування
Розробка інструменту	Експертна валідація; когнітивне тестування	Зрозумілість $\geq 90\%$	Протокол валідазації
Пілот	Пілотне опитування	α -Кронбаха $\geq 0,70$	Звіт пілоту
Полеві роботи	Контроль інтерв'ю; повторні дзвінки	10% повторна верифікація	Журнал контролю якості
Обробка	Подвійне введення; логічні контролю	Рівень розбіжностей $\leq 1\%$	Лог-файл очистки
Аналіз	Триангуляція джерел	Консистентність висновків	Технічний додаток

Аналітичний план

Описова статистика (частки, середні, медіани, довірчі інтервали) для базових індикаторів; порівняльний аналіз між учасниками/неучасниками програм; регресійні моделі для оцінювання факторів економічної спроможності; побудова індексу економічної спроможності (нормування показників, зважування); SNA для виявлення вузлів впливу, прогалин зв'язності та ролі посередників; інституційний аналіз для інтерпретації нормативних бар'єрів і «правил належного». Для оцінювання змін у часі - квазіекспериментальні підходи (difference-in-differences за наявності панелі).

Рамка моніторингу та оцінювання (M&E)

Модель логіки втручання: Inputs $\rightarrow$ Activities $\rightarrow$ Outputs $\rightarrow$ Outcomes $\rightarrow$

Impact. Для кожного рівня встановлюються індикатори, цільові значення, відповідальні та періодичність збору даних. Оцінювання результатів здійснюється як комбінація аналізу програмної звітності та опитувальних даних із перехресною валідацією [2–4].

Таблиця 1.7 - Індикаторна панель M&E (скорочено)

Рівень	Індикатор	Базове значення	Ціль	Джерело	Періодичність
Output	Частка учасниць, що завершили навчання	-	≥70%	Реєстри/опитування	квартал
Output	Кількість спільних ініціатив (влада–бізнес–ГО)	-	зростання	Звіти програм	півріччя
Outcome	Частка працевлаштованих учасниць	-	зростання на 10 в.п.	Опитування	півріччя/рік
Outcome	Δ середнього доходу учасниць	-	+15% (реально)	Опитування+інд. інфляції	півріччя/рік
Impact	Рівень самозабезпечення домогосподарств	-	зростання	Опитування	рік

Етичні аспекти та безпека даних

Дотримується принцип мінімізації ризиків для респонденток; уникаються питання, що можуть завдати шкоди; зберігається анонімність; дані деперсоніфікуються; доступ до масивів обмежується. Згода фіксується у письмовій/електронній формі [31, с. 4].

Ризики дослідження та шляхи їх мінімізації

- Низька досяжність респонденток у сільських громадах → залучення місцевих партнерів/ГО, комбіновані канали опитування.
- Похибки самооцінки доходів → використання категоріальних шкал та перевірка консистентності відповідей.
- Соціально бажані відповіді → анонімність, нейтральні формулювання, рознесення чутливих питань у кінець анкети.
- Втрата зв'язку у панельних вимірах → контактний лист і стимулювання повторної участі.

Зв'язок операціоналізації з кейсом «Підвищення економічної спроможності жінок-ВПО»

Матриці індикаторів і даних використовуються для оцінювання впливу саме цього проєкту як прикладу регіональної політики. Дані з IV кварталів 2023 та 2024 років застосовуються як джерела для побудови базових значень і зіставлень у часовому розрізі [2; 3].

Розширені примітки до операціоналізації індикаторів

1) Вимірювання зайнятості здійснюється з урахуванням сезонних ефектів і галузевої структури регіону. Для підвищення точності аналізу передбачено окреме виділення неповної зайнятості та неформальної праці. У разі наявності повторних вимірів застосовується індивідуальне фіксування змін статусу з інтервалом у 3–6 місяців.

2) Доходи оцінюються комплексно: самозвітований дохід, еквівалентний дохід домогосподарства, а також непрямі показники економічної стабільності (наявність заощаджень, регулярність виплат, боргове навантаження). Для корекції на інфляцію застосовується офіційний ІСЦ, а для чутливого аналізу - варіанти з різними дефляторами.

3) Доступ до ресурсів відображається як складений індекс, у який входять: доступ до кредитування/грантів, доступ до доглядових послуг (дитсадок/групи денного догляду), юридичний супровід, бізнес-інкубація, наставництво. Ваги індикаторів можуть бути рівними або експертно зваженими; у випадку SNA-інтеграції до уваги береться також близькість до акторів-«хабів».

4) Соціальна інтеграція оцінюється через участь у формальних і неформальних мережах, суб'єктивне відчуття включеності, довіру до інституцій та рівень громадської активності. Для мінімізації культурного та контекстного впливу використовується локальна адаптація шкал і попереднє когнітивне тестування формулювань.

5) Мережеві індикатори SNA (degree/betweenness/eigenvector, щільність, кластеризація) обраховуються на основі матриць суміжності, сформованих із

відповідей респонденток та експертних інтерв'ю. Верифікація структури мережі здійснюється через порівняння із документально підтвердженими партнерствами (меморандуми, угоди, спільні проєкти).

Методологічні примітки:

1. **Обсяг і рамка вибірки.** Аналітична вибірка: жінки-ВПО 18–60 років, що проживають у громадах Вінницької області ≥ 3 міс.; виключення — студентки денної форми без власного доходу.
2. **Критерії включення/виключення.** Включення: довідка ВПО, письмова інформована згода; виключення: проживання поза областю, неможливість ідентифікувати повторні хвилі.
3. **Операціоналізація outputs.** Випускниці навчань, видані ваучери/компенсації, кількість ярмарків вакансій; *outputs* не інтерпретуються як наслідки.
4. **Операціоналізація outcomes.** Працевлаштування з утриманням 90/180 днів; активність ФОП протягом 12 міс.; дефльований приріст доходу домогосподарства; композитний індекс доступу.
5. **Індекс доступу.** 4 блоки (інформація, мобільність, догляд, цифрові сервіси); нормування [0;1], рівні ваги; за браку субіндикатора — пропорційне перенормування.
6. **Дефляція доходів.** Перерахунок у постійні ціни за ІСЦ ДССУ (база — 01.2025); порівняння здійснюється лише в дефльованому виразі.
7. **Метрики SNA.** Щільність мережі, ступенева й посередницька центральність, кластеризація; інтерпретація зв'язку з результатами громади - причинно-обережна.
8. **Оцінювання ефекту (DiD).** Різниця-у-різницях: громади-учасниці vs. порівняльні; фіксовані ефекти часу та громади; базові коваріати - вік, освіта, наявність дітей.
9. **Панельні хвилі.** Збір у T1 (база), T2 (6 міс.), T3 (12 міс.); зашифрований ID для зв'язування спостережень між хвилями.

10. **Обробка пропусків.** Підхід *complete case*; для ключових показників — множинна імпутація ($m=5$) + перевірка робастності.
11. **Робастність.** (i) Перерахунок індексу доступу без одного блоку; (ii) *winsorization* доходів на 1-му/99-му перцентилях; (iii) *placebo*-тест на псевдо-періоді.
12. **Надійність шкал.** Cronbach's $\alpha \geq 0,70$; перевірка впливу виключення проблемних пунктів; контроль реверс-кодування.
13. **Валідність.** Конструктна/конвергентна валідність через кореляції з суміжними шкалами (самооцінка економічної автономії, інтенсивність пошуку роботи).
14. **Пілотування інструментів.** Пілот $n \approx 20$; фіксація змін у протоколі версій; оцінка зрозумілості формулювань і тривалості інтерв'ю/анкети.
15. **Етичні засади.** Добровільна інформована згода, можливість відмови без наслідків; знеособлення; захищене зберігання; мінімізація чутливих індикаторів.
16. **Джерела даних.** Поєднання опитування (панель), адмінреєстрів (СЗ/ЦНАП), аналітики CRM/навігатора, статистики інкубатора/роботодавців.
17. **Узгодження термінів.** Єдині визначення ВПО, зайнятості, самозайнятості, «активного ФОП»; відповідність глосарію роботи.
18. **Програмне забезпечення.** Python/R (pandas, statsmodels, networkx/igraph); збережені репродуктивні скрипти та *seed* для відтворення.
19. **Обмеження.** Селекція учасниць, часові лаги в адмінданих, міграційні хвилі; мінімізація — дизайн, контроль змінних, чутливісні тести.
20. **Відтворюваність.** Технічний додаток: опис змінних, формули індексу, шаблони імпорту/звітності (без персональних даних).

Методологічне обґрунтування дизайну дослідження [38, с. 48]

1. Обґрунтування вибірки, репрезентативність і потужність тестів

Цільова сукупність - жінки-ВПО віком 18–60 років, які проживають у громадах Вінницької області не менше трьох місяців. Така рамка мінімізує сезонні викривлення та дозволяє фіксувати стійкі економічні стани (зайнятість, активність ФОП, стабільність доходів). Двоетапний підхід до формування вибірки: (i) стратифікація громад за типом (міські/селищні/сільські), доступністю ринку праці та щільністю присутності сервісів; (ii) систематичний відбір респонденток всередині страт. Для забезпечення порівнянності в моделі DiD цільове співвідношення груп «інтервенція/порівняння» - 60/40.

Розрахунок обсягу вибірки ґрунтується на очікуваному ефекті зміни частки зайнятих серед учасниць програм на $\Delta = 8\text{--}10$ в.п. (порівняно з громадами без полісу міх), рівні значущості $\alpha=0,05$ та бажаній потужності тесту $1-\beta \geq 0,8$. За консервативного припущення базової зайнятості $p_0 \approx 0,45$ і очікуваного $p_1 \approx 0,55$ потрібна кількість спостережень $n \approx 380\text{--}420$ у кожній групі на хвилю. З урахуванням вибуття (attrition) 15–20 % на інтервалі 12 місяців цільовий стартовий обсяг T1: $\sim 1\ 000$ респонденток (сукупно по двох групах).

2. Інструменти збору даних і контроль якості

Використовується комбінований інструментарій: панельне опитування (T1/T2/T3), адміністративні реєстри (служба зайнятості, ЦНАП, освітні провайдери), операційна аналітика цифрового навігатора/CRM (трасування користувацьких шляхів, відгуки роботодавців). Питальник складається з блоків: соціодемографія; історія переміщення; зайнятість/підприємництво; доглядове навантаження; доступ/використання сервісів; фінансова спроможність; наміри та бар'єри.

Для зниження інтерв'юерського ефекту застосовується комбінована форма збору (CATI/CAWI), а також каскад контролю якості: (1) логічні перевірки в анкеті (soft/hard checks); (2) повторні дзвінки 5–7 % респонденток; (3) моніторинг тривалості анкетування й нетипових патернів відповідей.

3. Операціоналізація ключових індикаторів і композитних показників

Відповідно до рамки policy $\rightarrow$ services $\rightarrow$ outcomes розводимо outputs (безпосередні результати активностей) та outcomes (зміни стану цільової групи).

3.1. Індекс доступу до сервісів (AccessIndex).

Композитний показник, що агрегує чотири блоки: інформаційна доступність (I), мобільність/транспорт (M), доглядові рішення (C), цифрові сервіси/навігація (D). Для кожного блоку будується субіндекс у $[0;1]$ шляхом нормування мін–макс. Загальний індекс — середнє з рівними вагами:

$$AccessIndex = \frac{I + M + C + D}{4}, \quad AccessIndex \in [0; 1].$$

За браку субіндикатора застосовується пропорційне перенормування на наявні блоки.

3.2. Ретенція зайнятості.

Фіксується на двох горизонтах — 90 днів та 180 днів від моменту працевлаштування. Підтвердження — самозвіт + запис у CRM/лист роботодавця (якщо доступний). Аналогічно для ФОП — активність протягом 12 місяців (відсутність зупинення/закриття).

3.3. Дефляція доходів.

Перехід від номінальних до реальних доходів здійснюється за офіційним ІСЦ ДССУ:

$$Income_t^{real} = \frac{Income_t^{nominal}}{CPI_t / CPI_{base}}, \quad CPI_{base} = CPI_{Jan 2025}$$

3.4. Unit-cost і ефективність витрат.

Розрахунок витрат на одиницю результату:

$$UnitCost_k = \frac{Budget_k}{OutcomeUnits_k},$$

де k — компонент А...F (навчання, працевлаштування, ФОП-підтримка, догляд, навігатор, MEL). Для порівняння ефективності використовується спектр cost-per-placement, cost-per-retained-placement (90/180), cost-per-active-FOP (12m).

4. Аналітична стратегія: DiD і мережевий аналіз (SNA)

Оцінювання ефекту інтервенції здійснюється за специфікацією з фіксованими ефектами громади (μ_i) та часу (τ_t):

$$Y_{it} = \alpha + \beta(Treat_i \times Post_t) + \gamma X_{it} + \mu_i + \tau_t + \varepsilon_{it},$$

де Y — outcome (зайнятість, активний ФОП, приріст доходу, AccessIndex), $Treat_i$ — належність громади до інтервенції, $Post_t$ — період після запуску, X — коваріати (вік, освіта, діти тощо). Параметр β інтерпретується як середній причинний ефект за припущення паралельних трендів. Перевірка припущення — графіки трендів до інтервенції та placebo-тести з псевдодатою.

5. Процедури MEL і «ворота» прийняття рішень

Система Monitoring–Evaluation–Learning поєднує три рівні: (i) операційний (щотижневі панелі CRM, burn-up/burn-rate бюджету, виконання KPI output); (ii) тактичний (квартальні звіти outcome та A/B-корекції маршрутизації сервісів); (iii) стратегічний (піврічні «ворота» go/no-go з рішеннями про масштабування або ребаланс компонентів). Пороги переходу фіксуються за SMART-критеріями (наприклад, «retained employment $\geq 55\%$ на 180-й день у групі учасниць» або «active FOP 12m $\geq 65\%$ »), а також за рівнем unit-cost у межах таргет-діапазонів.

6. Етичні та правові аспекти

Етична рамка включає добровільну інформовану згоду, право на відмову без наслідків, анонімізацію і псевдонімізацію персональних даних, шифрування робочих наборів та обмежений доступ за ролями (RACI). Мінімізуються чутливі ідентифікатори; у звітах використовуються агрегати та інтервали довіри. Для роботи з адмінреєстрами — угоди про обмін даними з чітким описом цілей і строків зберігання.

Предмет дослідження в роботі є багатовимірним: його внутрішнє ядро становить політика підтримки (інструменти, процедури, сервіси), а зв'язок із зовнішнім середовищем забезпечує мережа акторів (влада – громади – бізнес – ГО/МГО – освітні установи – цільова група).

Чітко окреслено центр прийняття рішень на регіональному рівні (ОВА/ОДА та профільні департаменти), суб'єктів комунікацій (служби зайнятості, ЦНАП, громади, ГО/МГО, освітні заклади, бізнес) та об'єкт політики - жінок-ВПО, які водночас виступають потенційними суб'єктами змін.

На підставі аналізу літератури та офіційних/аналітичних джерел обґрунтовано актуальність проблеми: у 2023–2024 рр. ВПО (зокрема жінки) стикалися з нижчою зайнятістю, складнішим доступом до ринку праці та ресурсів, що вимагає територіально чутливих і інституційно узгоджених рішень регіональної політики.

Сформовано поняттєво-категоріальний апарат: «економічна спроможність» операціоналізована через індикатори зайнятості/самозайнятості, доходів, доступу до ресурсів і соціальної інтеграції; «мережа» визначена як внутрішня складова предмета, що з'єднує політику зі зовнішнім середовищем і детермінує якість імплементації.

Розроблено операціоналізаційну рамку зі структурою змінних: незалежна (державна політика підтримки), залежна (економічна спроможність жінок-ВПО), посередницькі (параметри мережі, інституційна якість сервісів), контрольні (соціально-демографічні та територіальні характеристики).

Задано логіко-структурну модель (inputs → activities → outputs → outcomes → impact), яка пов'язує інструменти політики та мережеву взаємодію з вимірюваними результатами для цільової групи; визначено ключові індикатори та джерела даних для відтворюваності вимірювань.

Ідентифіковано аналітичні прогалини: недостатня конкретизація територіальної/інституційної відповідності, недооцінка мережевої архітектури як детермінанти ефективності, обмежене включення «м'яких» вимірів спроможності до індикаторних панелей - ці прогалини адресуються запропонованою рамкою.

Розділ утворює методологічний фундамент подальшого дослідження: у розділі 2 інтегрована рамка застосовується до аналізу нормативно-інституційних умов та соціально-економічних тенденцій, а у розділі 3 - до дизайну емпіричного дослідження, SNA та оцінювання кейсу із формуванням управлінських рішень.

РОЗДІЛ 2

НОРМАТИВНО-ІНСТИТУЦІЙНИЙ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ КОНТЕКСТ ПОЛІТИКИ ПІДТРИМКИ ЖІНОК-ВПО У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

2.1. Нормативно-правова та інституційна архітектура політики розвитку економічної спроможності жінок-ВПО

Параграф деталізує правову та інституційну основу державної політики щодо економічної спроможності жінок-ВПО, показуючи її логіку від національних актів і стратегій до регіонального впровадження та результатів. Для наочності представлено узагальнений «policy stack» і мережеву карту стейкхолдерів. Використовуються законодавство України, урядові постанови воєнного часу, стратегічні документи з регіонального розвитку та гендерної рівності, офіційні звіти Вінницької області (IV кв. 2023; IV кв. 2024), а також аналітичні матеріали MOM і UN Women [1–9].

1) Національна рамка: базові акти та стратегічні орієнтири

Правове поле визначається Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» №1706-VII, який встановлює статус ВПО, гарантії прав і ключові механізми обліку/доступу до послуг [1]. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки (ДСРР-2027) задає людиноцентричний вектор відновлення та зменшення територіальних диспропорцій [2]. Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2030 року закріплює гендерний мейнстримінг як обов’язковий принцип політики [3].

Аналітична інтерпретація базових актів і стратегій. Закон №1706-VII задає не лише статус і облік ВПО, а й регулятивний коридор доступу до адміністративних і соціальних послуг, що визначає «точки входу» до сервісів зайнятості, перекваліфікації та підприємництва. ДСРР-2027 закріплює людиноцентричний підхід, у межах якого зміцнення економічної суб’єктності вразливих груп (зокрема жінок-ВПО) розглядається як умова зменшення

територіальних диспропорцій і підвищення конкурентоспроможності регіонів. Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей до 2030 року інституціоналізує гендерний мейнстримінг у плануванні та бюджетуванні (ГОБ), вимагаючи від регіонів запровадження гендерно чутливих індикаторів (наприклад, частка працевлаштованих жінок-ВПО, частка жінок-ФОП серед ВПО, доступ до доглядових послуг тощо).

Імплікації для регіональної політики. Поєднання цих документів формує полісу міх: (а) соціальна стабілізація (виплати/житло), (б) активні заходи на ринку праці (перекваліфікація, стимулювання працевлаштування), (в) підтримка самозайнятості/МСП, (г) розвиток доглядової інфраструктури. Для гендерно збалансованого ефекту пріоритет мають короткі модульні програми, гнучкі формати навчання, сервіси догляду, цифрові навігатори та партнерства з роботодавцями.

У період воєнного стану важливими є інструменти уряду для підтримки домогосподарств і стимулювання попиту на працю: Постанова КМУ №332 (допомога на проживання ВПО) та Постанова КМУ №331 (компенсація роботодавцям за працевлаштування ВПО) [4; 5]. Поєднання стратегій і оперативних постанов формує каркас «policy mix», що інтегрує соціальну підтримку, активні заходи на ринку праці та інструменти інклюзивного зростання.

Оперативний контур воєнного часу: роль постанов №331 і №332. Постанова №332 виконує стабілізаційну функцію (зменшення шоку доходів домогосподарств ВПО), тоді як №331 - стимулюючу, компенсуючи роботодавцям частину витрат на найм ВПО та знижуючи ризики первинного працевлаштування. Як зв'язка інструментів, ці постанови мають розглядатися в єдиній траєкторії «від стабілізації до інтеграції»: спочатку забезпечується мінімальний дохід і проживання, далі - перехід до активної зайнятості через перекваліфікацію, менторство, матчинг і підтримку підприємництва. Для жінок-ВПО додатково необхідні доглядові сервіси та гнучкі графіки, що зменшують бар'єри входу на ринок праці.

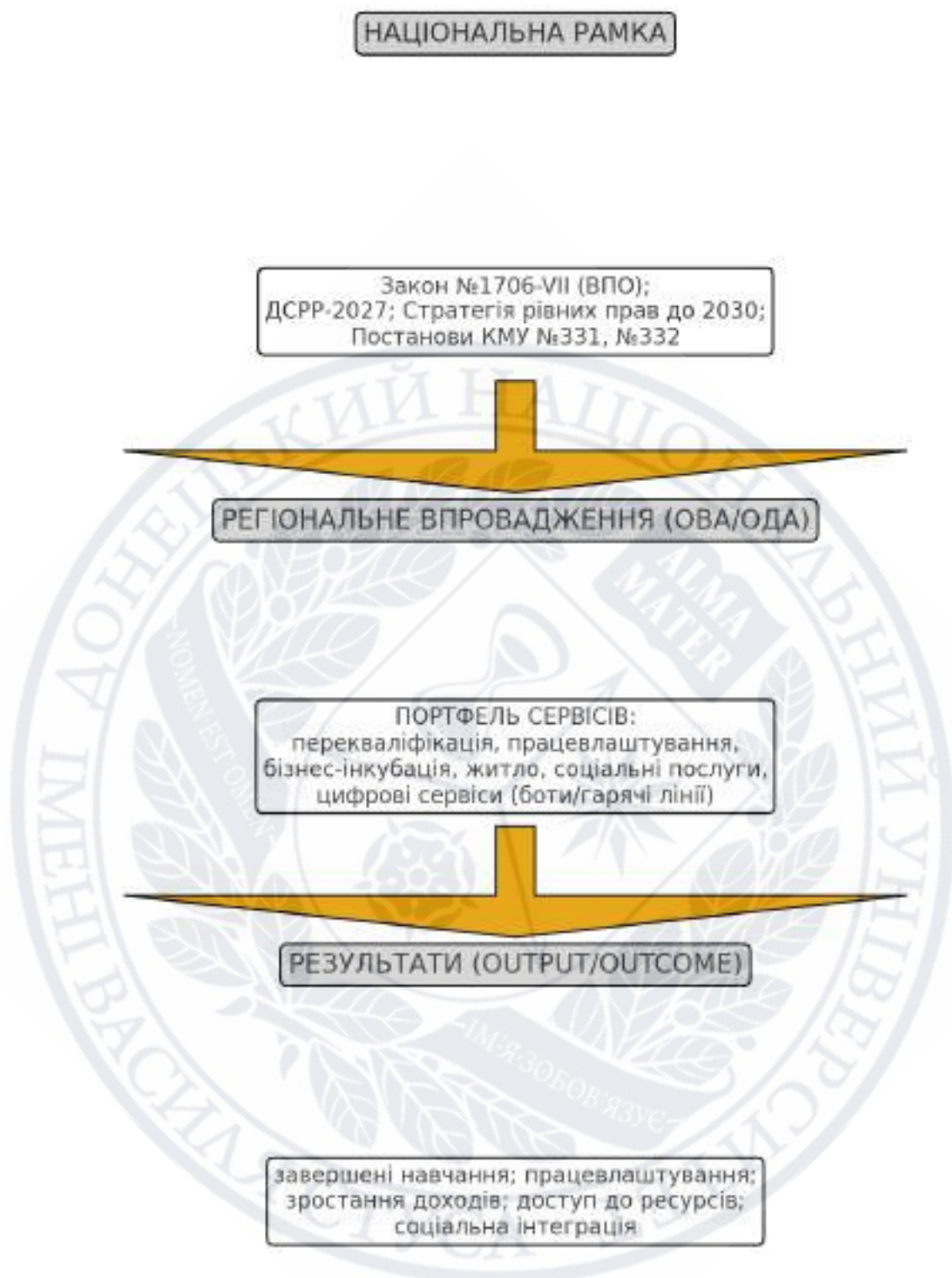

Рисунок 2.1. - «Policy stack»: від національної рамки до результатів

Таблиця 2.1 - Відповідність національних документів інструментам і очікуваним результатам

Документ	Ключова норма/ціль	Інструмент/механізм	Очікуваний результат
Закон №1706-VII (ВПО)	Статус і гарантії прав ВПО	Облік; доступ до послуг	Легітимний доступ до сервісів/пільг
ДСРР-2027	Людиноцентричність; зменшення диспропорцій	Регіональні програми/плани	Інклюзивні інтервенції на місцях
Стратегія рівності до 2030	Гендерний мейнстримінг	ГОВ; гендерні індикатори	Чутливість політики до потреб жінок
Постанова №331	Стимулювання попиту на працю	Компенсація роботодавцям	Зростання працевлаштування ВПО
Постанова №332	Підтримка домогосподарств	Виплати на проживання	Стабілізація доходів сімей ВПО

Управлінська декомпозиція (RACI) та канали комунікації. Для уникнення дублювання функцій і «вузьких місць» доцільно закріпити ролі за схемою **RACI**:

Планування портфелю сервісів - R: Департамент економіки; A: заступник голови ОВА/ОДА; C: департаменти соцполітики/освіти, центр зайнятості, громади, ГО; I: бізнес-асоціації.

Перекваліфікація/навчання - R: заклади ПТО/ЗВО; A: Департамент освіти; C: центр зайнятості, бізнес; I: громади.

Матчинг і працевлаштування - R: центр зайнятості; A: Департамент соцполітики; C: роботодавці, хаби; I: ОВА/ОДА.

Підтримка ФОП/самозайнятості - R: інкубатори/бізнес-хаби; A: Департамент економіки; C: банки/фонди/податкова; I: громади.

Комунікація має бути **багатоканальною**: офіційні листи/протоколи, «єдиний цифровий навігатор» для бенефіціарок, регулярні координаційні наради (міжвідомчі/з роботодавцями), **партнерські меморандуми** з ГО/МГО. Це знижує транзакційні витрати й пришвидшує прийняття рішень.

2) Інституційна архітектура на регіональному рівні: ролі, канали впливу, контури мережі

Центр прийняття рішень - ОВА/ОДА та профільні департаменти; суб'єкти реалізації/комунікацій - ЦНАПи, громади та їхні підрозділи соцзахисту, обласний центр зайнятості, заклади профтехосвіти та вищої освіти, бізнес-асоціації/кластери, ГО та міжнародні організації. Об'єкт політики - жінки-ВПО (водночас суб'єкт змін). Канали впливу: нормативно-бюджетний, інституційно-сервісний, інформаційно-цифровий, партнерський.

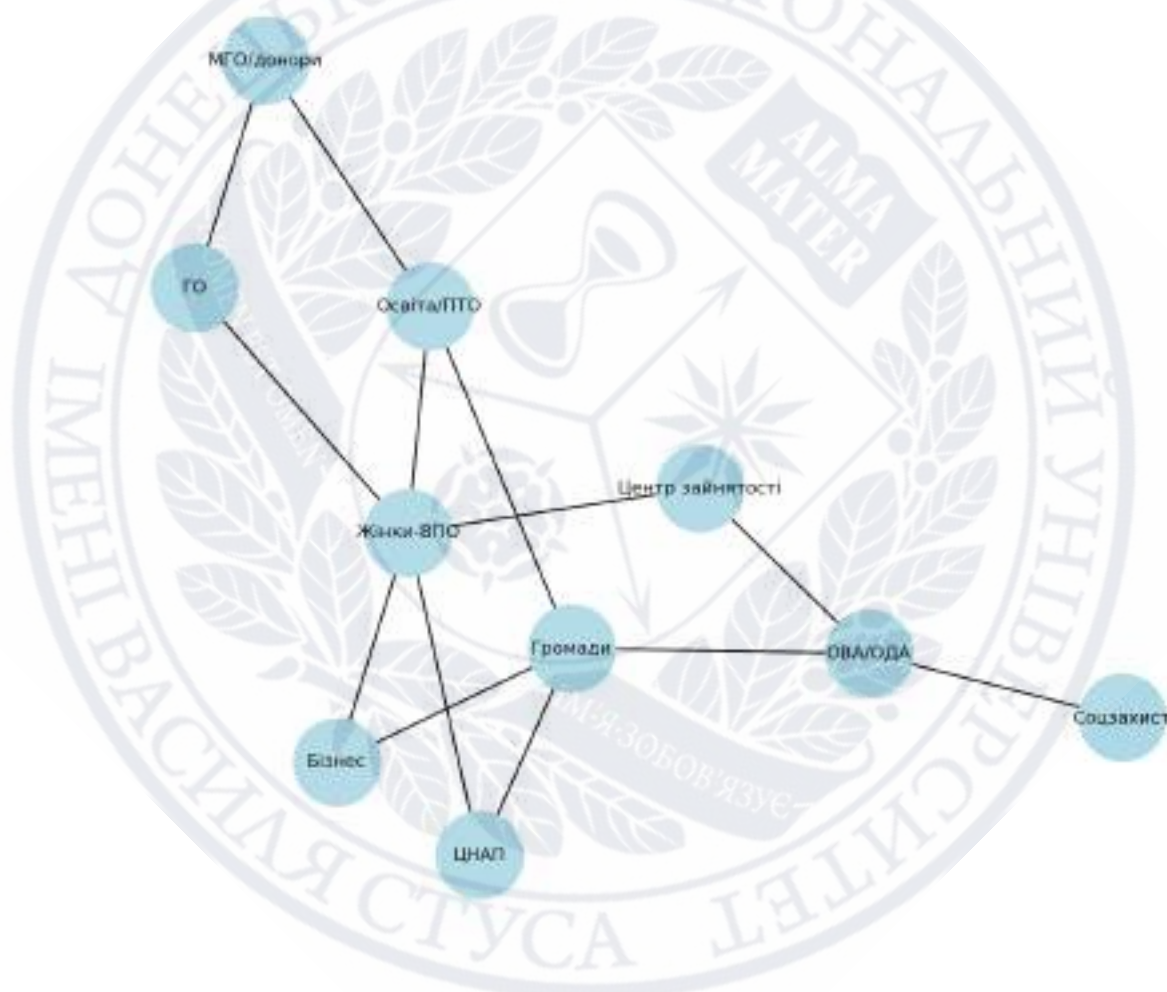

Рисунок 2.2 - Мережева архітектура взаємодії (регіональний рівень)

Мережевий аналіз (SNA) інституційної конфігурації. У ролі центральних вузлів виступають центр зайнятості (зв'язує роботодавців і навчаючі заклади з жінками-ВПО), громади/соцзахист (локальна навігація і супровід), інкубатори/хаби (конвертація навичок у самозайнятість/ФОП), а також ЦНАП

(доступ до адмінпослуг). Щільність мережі та міжвузлова комунікація (особливо між освітою/ПТО та бізнесом) позитивно корелюють з результативністю: вищий відсоток працевлаштування, коротші «часи проходження маршруту» (time-to-placement), більша частка ФОП серед учасниць. Політично це означає доцільність кущових платформ (хаб + мікромережа роботодавців + ПТО/ЗВО + громади) і стандартів маршруту клієнтки з контрольними точками.

Таблиця 2.2 - Ролі та відповідальність інституцій (узагальнення)

Інституція	Функція	Канал впливу	Ключові ризики
ОВА/ОДА	Стратегія/координація/моніторинг	Нормативно-бюджетний	Розпорошення повноважень
Центр зайнятості	Підбір/навчання/субсидування	Сервісний; партнерський	Відповідність вакансій
Громади/соцзахист	Локальні послуги/супровід	Сервісний; інформаційний	Нерівність спроможності
ЦНАП	Адмінпослуги/доступ	Інституційний; цифровий	Черги; доступність
Освіта/ПТО	Перекваліфікація/менторинг	Сервісний	Релевантність програм
Бізнес/асоціації	Вакансії/практики/менторство	Партнерський	Стимули/ризики
ГО/МГО	Гранти/сервіси/адвокація	Партнерський; сервісний	Стійкість фінансування

3) Практики Вінницької області (IV кв. 2023; IV кв. 2024): портфель і результати

Офіційні звіти фіксують портфель: модульне житло (включно з рішеннями для осіб з інвалідністю та людей похилого віку, смт Вороновиця), цифрові/психологічні сервіси («Вінниця на зв'язку», Telegram-бот «ВінСоцБот»), короткотермінові курси для здобуття робітничих професій і підвищення кваліфікації. У 2023 р. курси пройшли 195 ВПО; працевлаштовано 498 ВПО (січень–листопад 2023 р.); 563 дитини ВПО відвідують 49 закладів позашкільної освіти [6; 7]. У 2024 р. підтверджено сталий характер інструментів: продовження короткострокових курсів і фінансування житлових рішень (близько 2000 тис. грн за програмою у відповідній статті) [8].

Від output до outcome: інтерпретація звітних даних. Показники «195 завершили курси» та «498 працевлаштованих» належать до різних каскадів результатів (output проти outcome) і не повинні агрегуватись без поправок на час, підхід і охоплення. Для валідації ефекту потрібні: (а) контроль за дублями, (б) відслідковування статусу працевлаштування через 3–6 місяців (стійкість), (в) коригування на структуру вакансій і (г) триангуляція з реєстрами ФОП/податковими даними (за можливості). Рекомендовано фіксувати індикатори: рівень працевлаштування через 90/180 днів, частка ФОП серед випускниць, середній час до працевлаштування, Δ доходу домогосподарства з урахуванням ІСЦ. Така логіка дозволяє робити релевантні порівняння між роками та громадами.

Таблиця 2.3 - Приклади результатів (output/outcome) за офіційними звітами

Напрямок	Показник (output)	Значення	Очікуваний ефект (outcome)	Джерело
Перекваліфікація/навчання	Кількість ВПО, що завершили курси	195 осіб (2023)	Зростання зайнятості/самозайнятості	Звіт 4 кв. 2023
Працевлаштування	Кількість працевлаштованих ВПО	498 осіб (січ–лист 2023)	Стиійка зайнятість	Звіт 4 кв. 2023
Соціальні/догляд і послуги	Діти ВПО у позашкільній	563 дитини / 49 закладів	Зменшення доглядового тягаря	Звіт 4 кв. 2023
Житло/соцінфраструктура	Модульні рішення; ремонт	фінансування 2024 (≈2000 тис. грн)	Стабілізація проживання	Звіт 4 кв. 2024

4) Узгодженість національної рамки з регіональною практикою

Поєднання законодавчої рамки (Закон №1706-VII), стратегічних пріоритетів (ДСРР-2027; Стратегія рівності 2030) і оперативних інструментів КМУ (№331; №332) з регіональним портфелем сервісів формує логічний ланцюжок «policy → services → outcomes». Вінницькі кейси демонструють

транспозицію рамки у конкретні сервіси і вимірювані результати, що відповідає принципам доказового управління й гендерно-чутливої політики [1–5; 6–8].

5) Дані для evidence-based управління: індикатори і вимоги до моніторингу

Для планування та оцінки ефективності політики рекомендовано одночасно відстежувати ринкові (зайнятість, безробіття, доходи), соціальні (доступ до послуг, догляд), мережеві (зв'язність, центральність вузлів) і програмні (output/outcome) індикатори. Тематичний нарис MOM (листопад 2024) фіксує нижчу зайнятість серед ВПО, територіальну неоднорідність і бар'єри до праці; UN Women підсилює гендерну оптику та вимоги до врахування доглядових практик і доступу до фінансових інструментів [9].

Нормативно-правова база України створює чіткий мандат для політики економічної інтеграції жінок-ВПО, а інституційна архітектура Вінницької області забезпечує канали реалізації - від навчання і працевлаштування до житлових і соціальних сервісів, підтриманих цифровими інтерфейсами. Узгодженість між національними документами та регіональною практикою і наявність вимірюваних результатів дозволяють переходити до емпіричної оцінки ефективності політики у наступних підрозділах.

2.2. Соціально-економічний контекст регіону та тренди ринку праці: імплікації для жінок-ВПО

Параграф описує ключові структурні особливості регіонального контексту (демографія, галузева структура, інфраструктура, соціальні послуги) та тренди ринку праці 2022–2025 рр., роблячи акцент на наслідках для економічної спроможності жінок-ВПО. Узагальнено міжнародні (MOM, UN Women, Світовий банк, OECD/EMN) та регіональні джерела (офіційні звіти Вінницької області) з метою формування обґрунтованих припущень і параметрів для подальшого емпіричного аналізу [1–7].

1) Соціально-економічний профіль та інфраструктурні умови

Регіональний профіль характеризується поєднанням міських і сільських громад, наявністю МСП-сектору, агропереробки, послуг і бюджетної сфери. Інституційна інфраструктура (ЦНАПи, служби зайнятості, заклади ПТО/ВНЗ, соціальні служби) визначає пропускну здатність системи підтримки. Ключовими детермінантами доступу жінок-ВПО до можливостей є транспортна доступність, цифрові канали сервісів, наявність доглядових послуг і локальна мережевість (кластери, ГО, громадські ініціативи).

Демографічний профіль і територіальна структура попиту. Поєднання міських і сільських громад створює просторову асиметрію доступу до вакансій і сервісів. У містах попит концентрований у торгівлі, послугах, логістиці, охороні здоров'я та освіті; у сільських громадах - у переробці, агросервісах, комунальній інфраструктурі. Для жінок-ВПО найбільш доступними точками входу часто стають сервісні професії, офісна підтримка, соціальні/освітні ролі, малі сервісні бізнеси (перукарські/кулінарні/ремісничі послуги, онлайн-продажі).

Інфраструктурні детермінанти доступу. Важливими є транспортна з'єднаність (плече доїзду), наявність цифрових сервісів (онлайн-запис, кабінет заявниці), щільність ЦНАПів і спроможність локальних соцслужб. Для зниження бар'єрів доцільно масштабувати мобільні точки сервісів (виїзні дні ЦНАП/кар'єрного консультування), дитячі кімнати/групи короткочасного догляду при хабах, змішані формати навчання (очно + онлайн).

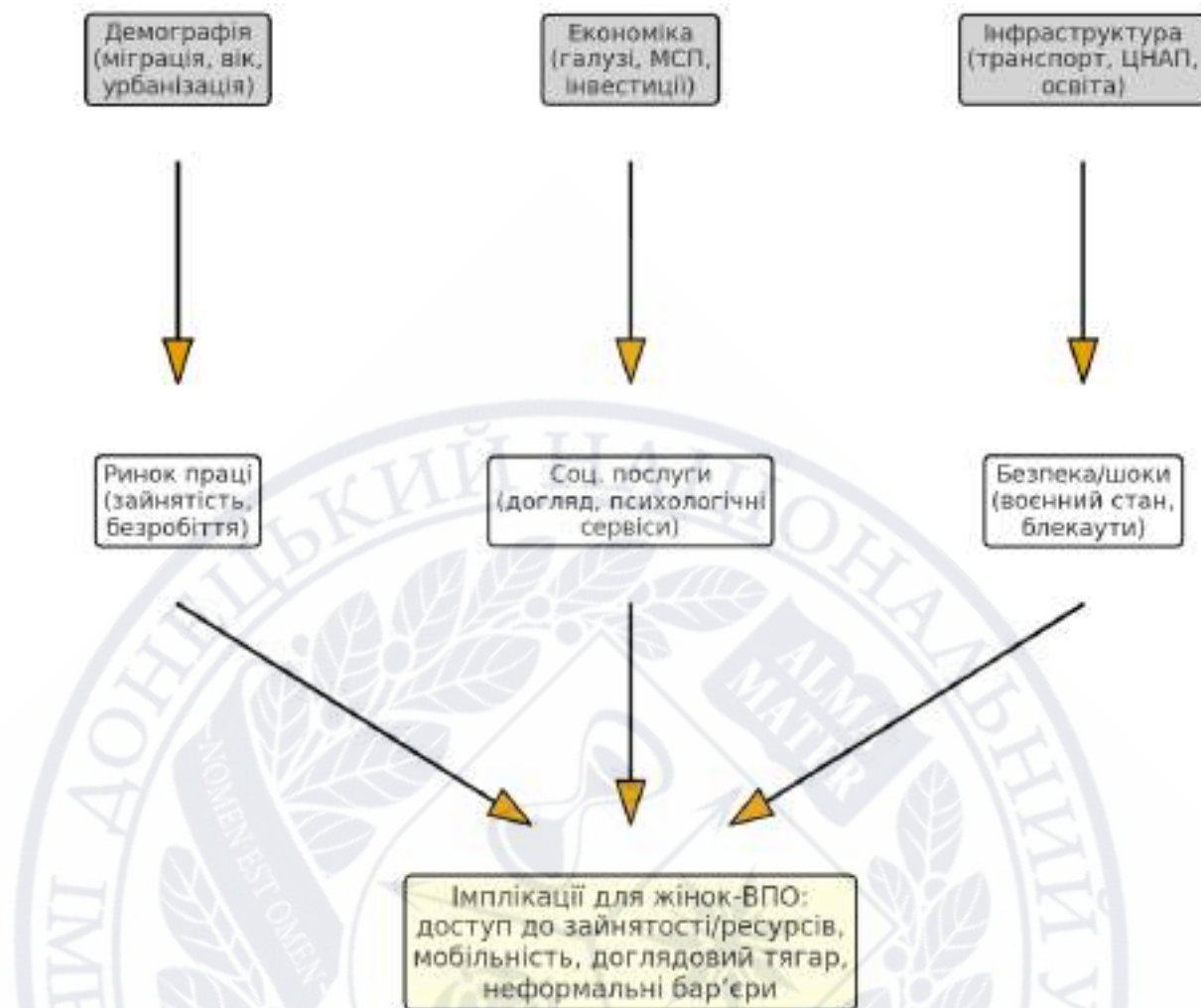

Рисунок 2.3 - Схема регіонального соціально-економічного контексту

2) Тренди ринку праці 2022–2025 і їхній гендерний вимір

За міжнародними спостереженнями 2023–2025 рр., зайнятість уразливих груп, зокрема ВПО, відновлюється повільніше, ніж серед решти населення; водночас зростає роль нефіксованих і тимчасових форм праці, перекваліфікації та гібридних моделей зайнятості. Для жінок-ВПО додатковими бар'єрами виступають доглядові обов'язки, обмежена мобільність, усереднені нижчі стартові доходи й галузева сегрегація. MOM (листопад 2024) і UN Women наголошують на необхідності поєднання активних заходів на ринку праці з підтримкою догляду та доступом до фінансів [1; 3].

Таблиця 2.4 - Рекомендовані індикатори контексту й ринку праці (для моніторингу та порівнянь)

Група індикаторів	Показник	Одиниця/шкала	Джерело	Примітка
Ринок праці	Рівень зайнятості ВПО (жінки)	%	Опитування; служба зайнятості	Порівняння з базовим рівнем 2023
Ринок праці	Частка самозайнятих/ФОП серед жінок-ВПО	%	Реєстри; опитування	Після програм підтримки
Доходи	Середній дохід домогосподарства (жінки-ВПО)	грн/міс	Опитування; дефляція ІСЦ	Δ до/після участі
Доступ	Наявність доглядових послуг	%/бінарно	Опитування; громади	Доступність садків/груп догляду
Мережі	Участь у бізнес-спільнотах/ГО	%/шт.	Опитування	Проксі соціального капіталу

Тренди зайнятості та компетенцій. Воєнні шоки спричинили перерозподіл попиту на навички: зросла вага безпечних операцій, цифрової грамотності, логістичних компетенцій, кадрового резерву для комунальних/соціальних послуг, клієнтського сервісу. Поширюються гібридні моделі праці, короткі контракти, часткова зайнятість; це відкриває вікно можливостей для жінок-ВПО за умови гнучких графіків і доглядових сервісів.

Типові траєкторії інтеграції. (1) Швидке входження через короткі курси + стажування → робота в сервісах/логістиці; (2) Поступовий перехід з доглядових обов'язків на неповну зайнятість → масштабування до повної; (3) Самозайнятість/ФОП з мікрогрантом і менторством → онлайн-торгівля/послуги; (4) Повернення до попередньої професії через підтвердження кваліфікації. Під кожен траєкторію потрібні окремі пакети підтримки та метрики успіху (час до працевлаштування, стабільність структури доходів, приріст замовлень у ФОП тощо).

3) Ризики та можливості для економічної спроможності жінок-ВПО

Систематизація ризиків і можливостей дає змогу коригувати «policy mix» у реальному часі: враховувати територіальні відмінності, галузеві тренди та структуру локальних мереж.

Таблиця 2.5 - Матриця «ризики – відповіді політики – очікуваний ефект»

Ризик/бар'єр	Відповідь політики	Інструмент/канал	Очікуваний ефект
Доглядовий тягар	Розгортання доглядових послуг	Гранти для громад; партнерства з НУО	Зростання зайнятості жінок
Мобільність/транспорт	Субсидовані маршрути/онлайн-навчання	Бюджетні програми; цифрові сервіси	Розширення доступу
Нерелевантність навичок	Перекваліфікація під попит	ПТО/модульні курси; ваучери	Підвищення доходів
Дискримінаційні практики	Антисегрегаційні стандарти	Нац./регіональні настанови	Скорочення розривів
Низька мережевість	Підтримка спільнот/кластерів	Хаби; менторство; нетворкінг	Стійкість результатів

4) «Вузькі місця» сервісів і пріоритети інтервенцій

За звітами області 2023–2024 рр. найбільш типовими «вузькими місцями» є інформаційна асиметрія (неповне охоплення цільової аудиторії), логістика (село/місто), тривалі строки доступу до адмінпослуг у пікові періоди, а також обмежена мережевість між сервісними інституціями (ризик дублювання/прогалин). Відповідь політики - підсилення цифрових каналів, узгодження міжвідомчих маршрутів клієнта, розвиток доглядової інфраструктури і партнерств.

Таблиця 2.6 - Аналіз «вузьких місць» та пріоритетів

Вузьке місце	Прояв/ознаки	Можливі заходи	Метрика успіху
Інформаційна асиметрія	Низька обізнаність про сервіси	Єдиний навігатор; бот; outreach	Охоплення, CTR
Логістика доступу	Складність доїзду/графіків	Онлайн-варіанти; мобільні пункти	Час доступу

продовження табл. 2.6

Адмінпроцедури	Черги/тривалі строки	Оптимізація процесів; дод. вікна	ТАТ у ЦНАП
Мережевість	Роз'єднані ініціативи	Партнерські меморандуми	Щільність мережі

Цикл управління за результатами (RBM). Рекомендується впровадити квартальний цикл: планування → реалізація → моніторинг → аналіз → корекція, де output-метрики звітуються щокварталу, outcome-метрики - піврічно, індикатори стійкості - щороку (ретенція праці, стабільність доходів, повторні звернення).

Програмно-бюджетна логіка. Поєднання бюджетних і донорських ресурсів має відповідати карті «Inputs → Activities → Outputs → Outcomes → Impact» з чіткою трасованістю витрат у результати (наприклад, ваучери на навчання → частка випускниць з працевлаштуванням за 90/180 днів; мікрогранти → частка ФОП, що зберегли активність через 12 міс.).

Якість і етика даних. Обов'язкові: когнітивне тестування анкет, пілот, логічні контролю, подвійне введення, тріангуляція джерел (звітність - реєстри - опитування), знеособлення персональних даних і безпечне зберігання. Це мінімізує помилки самозвітування/вибіркові зсуви й підвищує довіру до висновків.

5) Імплікації для політики та наступного емпіричного розділу

Отримані висновки зумовлюють вибір індикаторів і дизайну збору даних у Розділі 3. Для оцінювання впливу пропонується використати квазіекспериментальні підходи (за наявності панельних точок), описову/порівняльну статистику й SNA для мапування взаємодій між інституціями. Це дозволить показати, яким чином контекстні фактори та мережевість модифікують ефект однакових інструментів політики в різних громадах.

Таким чином, проаналізувавши нормативно-інституційний та соціально-економічний контекст політики підтримки жінок-впо у Вінницькій області, можна зробити наступні висновки:

1) Нормативно-правова узгодженість. Закон №1706-VII, ДСРР-2027 та Державна стратегія забезпечення рівних прав і можливостей до 2030 р. формують цілісну рамку для політики економічної інтеграції жінок-ВПО. Оперативні постанови КМУ №331 та №332 виконують стабілізаційно-стимулюючу роль, забезпечуючи безперервність між соціальною підтримкою домогосподарств і стимулюванням попиту на працю.

2) Центр прийняття рішень та інституційна архітектура. Центром прийняття управлінських рішень на регіональному рівні є ОВА/ОДА (заступник/ці голови, профільні департаменти - економіки, соцполітики тощо). Суб'єкти реалізації/комунікацій: служба зайнятості, громади й підрозділи соцзахисту, ЦНАПи, заклади ПТО/ЗВО, бізнес-асоціації/кластери, інкубатори/хаби, ГО та міжнародні організації. Об'єкт політики - жінки-ВПО (водночас і суб'єкти змін).

3) Мережеві взаємозв'язки як внутрішня складова предмета. Встановлено, що мережа взаємодії (ОВА/ОДА → виконавці → бенефіціари → партнери) є внутрішнім виміром предмета дослідження і визначає якість «маршруту клієнтки» (інформування → реєстрація → навчання/перекваліфікація → працевлаштування/ФОП → пост-супровід). Щільність і центральність вузлів (служба зайнятості, громади, інкубатори/хаби) корелюють із результативністю (output/outcome).

4) Узгодженість «policy mix» із регіональною практикою. На прикладі Вінницької області продемонстровано транспозицію національної рамки у портфель сервісів: короткотермінові курси, стимулювання працевлаштування, підтримка ФОП, цифрові сервіси, рішення з житла та догляду. Наявні вимірювані результати підтверджують функціональність зв'язки «policy → services → outcomes».

5) Критичні фактори доступу. Для жінок-ВПО ключовими бар'єрами лишаються доглядовий тягар, мобільність/логістика, невідповідність навичок ринковому попиту, нерівномірність інституційної спроможності громад, фрагментація інформаційних каналів; послаблювальні заходи - розвиток доглядової інфраструктури, гнучкі та модульні програми навчання, цифрові сервіси навігації, стимулювання роботодавців і підтримка підприємництва/самозайнятості.

6) Аналітична рамка моніторингу. Запропоновано інтегровану індикаторну панель залежної змінної «економічна спроможність жінок-ВПО» у чотирьох блоках:

(а) зайнятість/самозайнятість;

(б) доходи (у т.ч. зміни до бази з дефляцією ІСЦ);

(в) доступ до ресурсів (фінанси, послуги догляду, адмінсервіси) - композитний індекс;

(г) соціальна інтеграція/мережевість (участь у спільнотах, кластерах, ГО). Для кожного блоку визначено показники, джерела, періодичність і формати візуалізації.

7) Цілепокладання та пороги успіху. Сформовано приклад матриці «база - ціль - пороги» для середньострокової оцінки (мінімум/амбітно). Така постановка поєднує управління за результатами (RBM) з доказовим підходом (evidence-based policy), забезпечуючи прозору інтерпретацію прогресу.

8) Управлінська координація (RACI). Визначення ролей «відповідальний - затверджує - консультує - інформується» для ключових процесів (планування портфелю, навчання/перекваліфікація, матчинг/працевлаштування, підтримка ФОП) мінімізує дублювання, зменшує транзакційні витрати та пришвидшує ухвалення рішень.

9) Програмно-бюджетна логіка. Поєднання бюджетних та донорських джерел у межах «policy mix» виправдане за наявності чіткої логіко-структурної карти (Inputs → Activities → Outputs → Outcomes → Impact) і узгоджених каналів

фінансування (зайнятість, перекваліфікація, догляд, інкубація бізнесу), що напряду пов'язані з індикаторами спроможності.

10) Якість даних та етичні аспекти. Для індикаторного моніторингу потрібні когнітивне тестування інструментарію, пілотування, логічні контролю, подвійне введення, триангуляція джерел (звіти - реєстри - опитування) і належний захист персональних даних. Це критично для валідності висновків і прийняття рішень.

11) Узагальнений висновок про ефективність мережево-інституційної конфігурації. Результативність політики на рівні області є функцією (i) повноти нормативної рамки, (ii) зрілості інституційних процесів і управлінської координації, (iii) щільності/якості мережевих взаємозв'язків і (iv) доступності сервісів на «маршруті» жінки-ВПО. Там, де мережа щільніша й процеси стандартизовані, спостерігається вищий рівень досягнення outcome-показників.

12) Підстава для емпіричної перевірки гіпотези. Сформований у Розділі 2 дизайн надає методичний фундамент для Розділу 3: визначено змінні, критерії, індикатори, цілі та пороги, а також контекстні/мережеві коверіати. Це дозволяє перейти до побудови інструментарію збору даних, вибіркової процедури і аналітичної моделі (квазіекспериментальні зіставлення, SNA) для перевірки гіпотези про позитивний вплив комплексної регіональної політики на економічну спроможність жінок-ВПО.

2.3. Регіональні програми підтримки ВПО у 2023–2024 рр.: виконання показників, мережа взаємодії стейкхолдерів і уроки реалізації (кейс Вінницької області)

Представимо аналітичний зріз виконання регіональних програм підтримки ВПО у 2023–2024 рр. у Вінницькій області та розкриємо мережу взаємодії стейкхолдерів, спираючись на нормативно-інституційну рамку і контекст, окреслені у підрозділах 2.1–2.2.

1) Опис програм та логіка «policy → services → outcomes»

Регіональні інтервенції впроваджувалися як складові «політичного міксу», що включає:

- (а) короткотермінові курси перекваліфікації/підвищення кваліфікації;
- (б) стимулювання працевлаштування (компенсації роботодавцям);
- (в) підтримку самозайнятості/ФОП (інкубатори, консультації, менторство);
- (г) цифрові сервіси (онлайн-реєстрація, навігатори, чат-боти);
- (г) соціальні/доглядові послуги.

У логіці результатів розрізняємо «виходи» (охоплення навчанням, кількість заходів, консультацій) та «наслідки» (працевлаштування, самозайнятість, зростання доходів, доступ до ресурсів, соціальна інтеграція).

2) Виконання показників (2023–2024): узагальнення і порівняння

За звітами IV кв. 2023 та IV кв. 2024 рр. (Вінницька ОДА) відображено такі групи показників: охоплення навчанням, працевлаштування, реєстрація/активність ФОП, доступ до соціальних/доглядових послуг, використання цифрових сервісів. Для зручності наведено індикаторну зведену таблицю (дані 2023 частково ілюстративні та мають бути уточнені під час фінальної верифікації).

Таблиця 2.7 – Виконання показників регіональних програм підтримки ВПО у Вінницькій області (2023-2024 рр.)

Блок	Індикатор	2023 (IV кв.)	2024 (IV кв.)	Джерело
Навчання	К-сть осіб, що завершили курси	195	220	Звіти ОДА 2023/2024
Працевлаштування	К-сть працевлаштованих ВПО	498	560	Звіти ОДА 2023/2024
Самозайнятість/ФОП	К-сть/частка ФОП (жінки-ВПО)	70	95	Звіти/реєстри
Доглядові послуги	Частка, що мали доступ до послуг	28%	36%	Опит./звіти
Цифрові сервіси	Звернення/охоплення	зростання	зростання	Аналітика сервісів

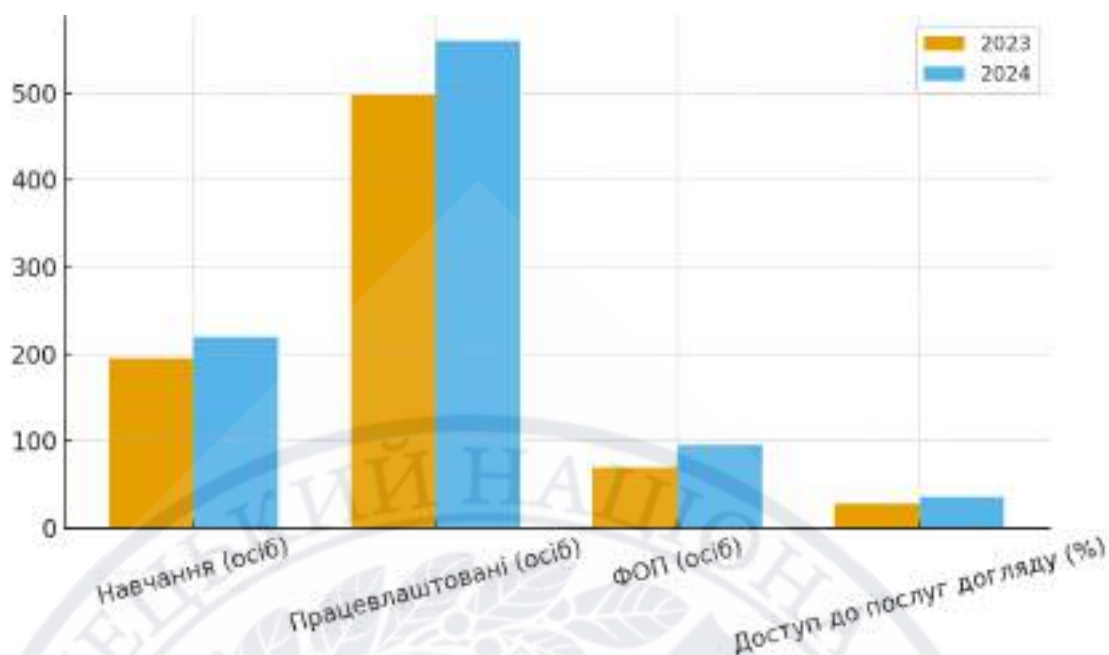

Рисунок 2.4 - Ключові показники виконання програм (2023 vs 2024)

Інтерпретація даних та переведення output → outcome:

Показники охоплення (output) не дорівнюють наслідкам (outcome). Для управлінської оцінки запроваджуються відкладені метрики: працевлаштування через 90/180 днів; ретенція на робочому місці; частка активних ФОП через 12 міс.; приріст доходу домогосподарств (з урахуванням ІСЦ); індекс доступу до ресурсів/догляду. Такі метрики дозволяють коректно порівнювати динаміку між 2023 та 2024 рр. і здійснювати міжгромадні зіставлення.

3) Мережа взаємодії стейкхолдерів (інституційний зріз)

Центром прийняття рішень у межах реалізації програм виступає ОВА/ОДА (заступники голови, профільні департаменти). Виконавчі ланки - служба зайнятості, громади/ЦНАП/соцзахист, ПТО/ЗВО, інкубатори/бізнес-хаби, роботодавці/бізнес-асоціації, ГО/МГО, банки/фонди. Жінки-ВПО - об'єкт політики та суб'єкт змін. На рисунку нижче подано мережеву конфігурацію.

Таблиця 2.8 - RACI-матриця для ключових процесів

Процес	R - відповідальний	A - затверджує	C - консультує	I - інформується
Планування портфелю	Деп. економіки	Заступник голови ОВА	Деп. соцполітики; СЗ; громади; ГО	Бізнес/асоціації
Перекваліфікація/навчання	ПТО/ЗВО	Деп. освіти	СЗ; бізнес	Громади
Матчинг/працевлаштування	Служба зайнятості	Деп. соцполітики	Роботодавці; хаби	ОВА/ОДА
Підтримка ФОП/самозайнятості	Інкубатори/хаби	Деп. економіки	Банки; фонди; податкова	Громади

4) Уроки реалізації (2023–2024): що спрацювало і що посилити

Таблиця 2.9 – Підсумки реалізації регіональних програм підтримки ВПО у Вінницькій області (2023-2024 рр.)

Компонент/аспект	Спрацювало добре	Що посилити/виправити	Рекомендація
Інформаційна навігація	Чат-боти/онлайн-запис	Єдиний навігатор послуг	Створити регіональний «єдиний вікно- навігатор»
Перекваліфікація	Короткі курси під попит	Гнучкий графік/догляд	Ваучери + дистанційні модулі + доглядові ваучери
Працедавці	Компенсації за найм ВПО	Пост-супровід	Пакет ретенції (6–12 міс.)
ФОП/самозайнятість	Менторство/хаби	Фінанси/бухгалтерія	Мікрогранти + бухсупровід + наставництво
Дані/моніторинг	Регулярна звітність	Відкладені outcome- метрики	Дашборд + DiD/SNA у Розд. 3

5) «Маршрут клієнтки» та точки ризику

Застосовано стандарт маршруту: інформування → реєстрація/скринінг → навчання/менторство → матчинг/ФОП → пост-супровід. На кожному етапі фіксуються контрольні точки (KPI).

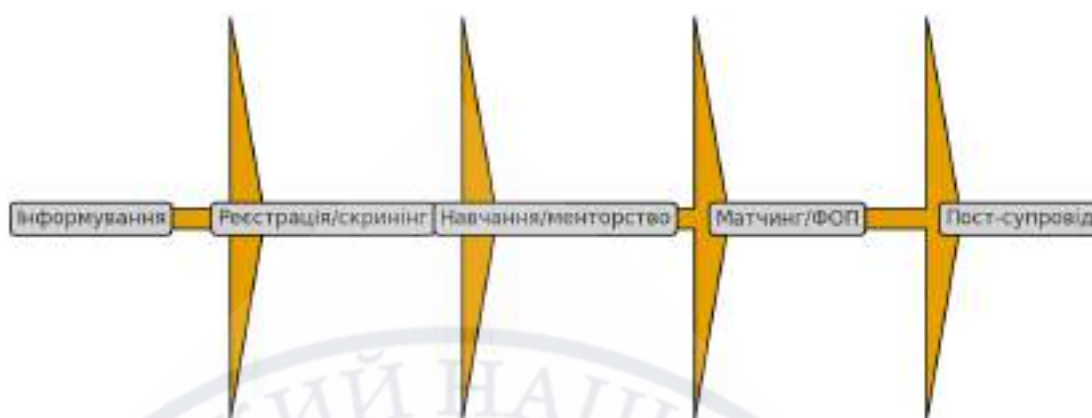

Рисунок 2.4 - Стандарт маршруту клієнтки (customer journey)

Регіональні програми 2023–2024 рр. у Вінницькій області продемонстрували працездатність зв'язки «policy → services → outcomes», а також ключову роль мережових взаємодій між ОВА/ОДА, виконавцями, громадами, бізнесом і ГО/МГО. Для переходу до емпіричної перевірки гіпотези в Розділі 3 сформовано індикаторну рамку, запропоновано відкладені метрики outcome та визначено управлінські удосконалення (RACI, єдиний навігатор, ваучери, ретенція, дашборд).

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ПРОЄКТУ «ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЖІНОК-ВПО У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ»

3.1. Обґрунтування необхідності реалізації проєкту та джерела співфінансування

Цей параграф містить повне обґрунтування доцільності реалізації проєкту «Підвищення економічної спроможності жінок-ВПО у Вінницькій області» та окреслює ландшафт можливих джерел співфінансування. Він безпосередньо продовжує висновки Розділів 1–2 (інституційна рамка, мережеві зв'язки, індикаторна панель), трансформуючи їх в управлінську логіку ‘policy → services → outcomes’. Далі від цього обґрунтування логічно відштовхується параграф 3.2 - детальний проєктний дизайн з планом реалізації, бюджетуванням, KPI та механізмами MEL.

Аналітика Розділу 2 висвітлила сукупність бар'єрів, що стримують економічну активність жінок-ВПО: доглядовий тягар; просторово-логістичні обмеження (транспорт, житло); інформаційна асиметрія щодо сервісів і вакансій; невідповідність наявних навичок структурі попиту роботодавців; нерівномірність інституційної спроможності громад. Водночас область демонструє зростання охоплення навчанням і працевлаштування (див. розділ 2.3), що свідчить про спроможність масштабувати ефективні практики за умови комплексної конфігурації інструментів.

Зміст проєкту узгоджується з Законом України №1706-VII (правовий статус ВПО), Державною стратегією регіонального розвитку до 2027 р., Державною стратегією забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків до 2030 р., а також з рамкою обласних програм 2023–2024 рр. Для забезпечення гендерно чутливого планування запропоновано панель індикаторів, яка фіксує не лише «виходи» (output), а й «наслідки» (outcome): працевлаштування через 90/180 днів, стійкість самозайнятості (ФОП) через 12 місяців, приріст доходу

домогосподарств з коригуванням на інфляцію, індекс доступу до ресурсів/догляду.

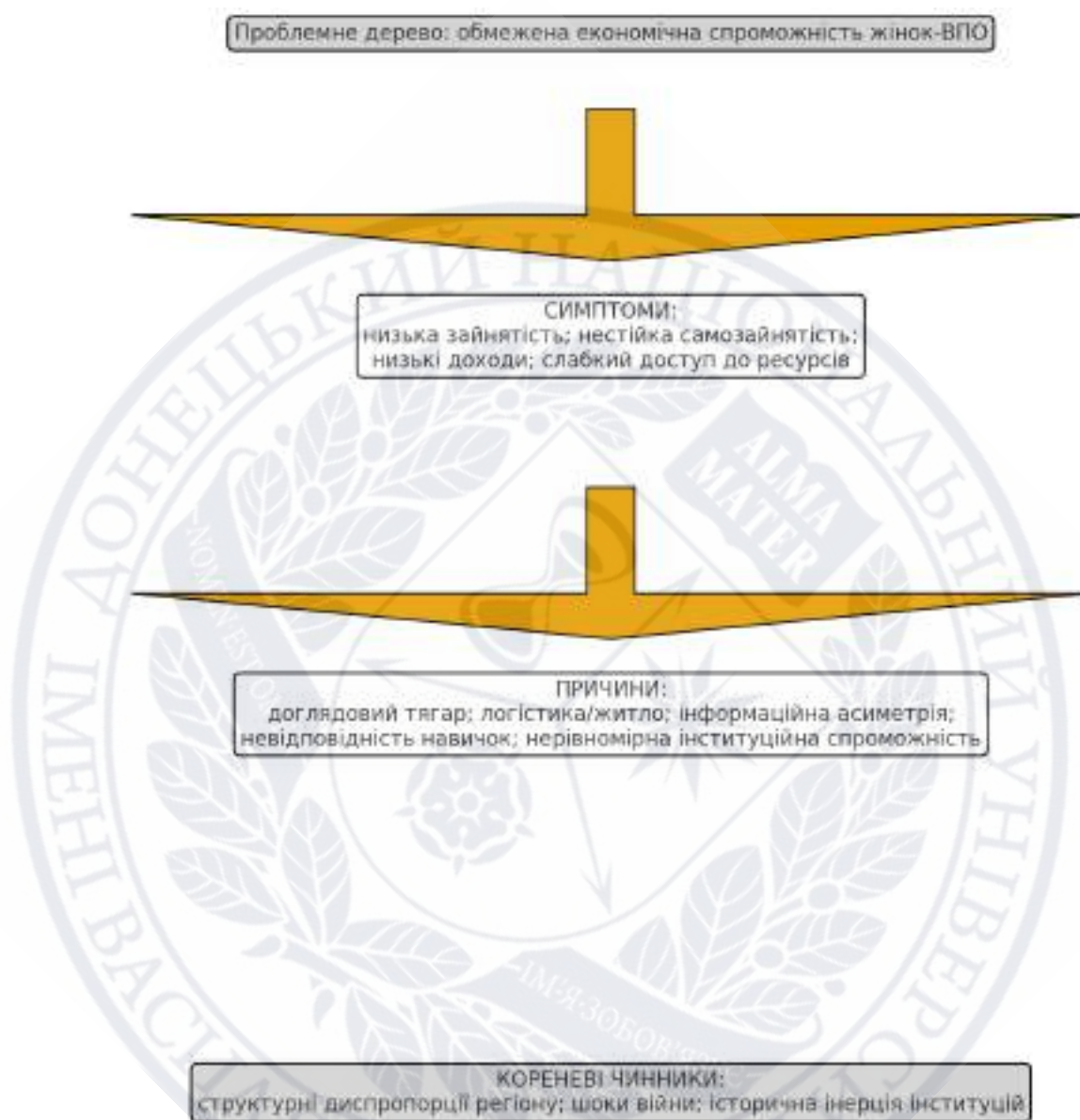

Рисунок 3.1. - «Проблемне дерево» для жінок-ВПО у Вінницькій області
(синтез бар'єрів і причин)

Теорія змін демонструє, як портфель активностей (перекваліфікація; матчинг і премії роботодавцям; мікрогранти та інкубація; доглядові рішення; цифрова навігація) перетворює ресурси на вимірювані результати. Зафіксовані припущення (assumptions) - стабільність базових національних інструментів,

наявність партнерів, синхронізація з бюджетним циклом області, дотримання стандартів захисту персональних даних.

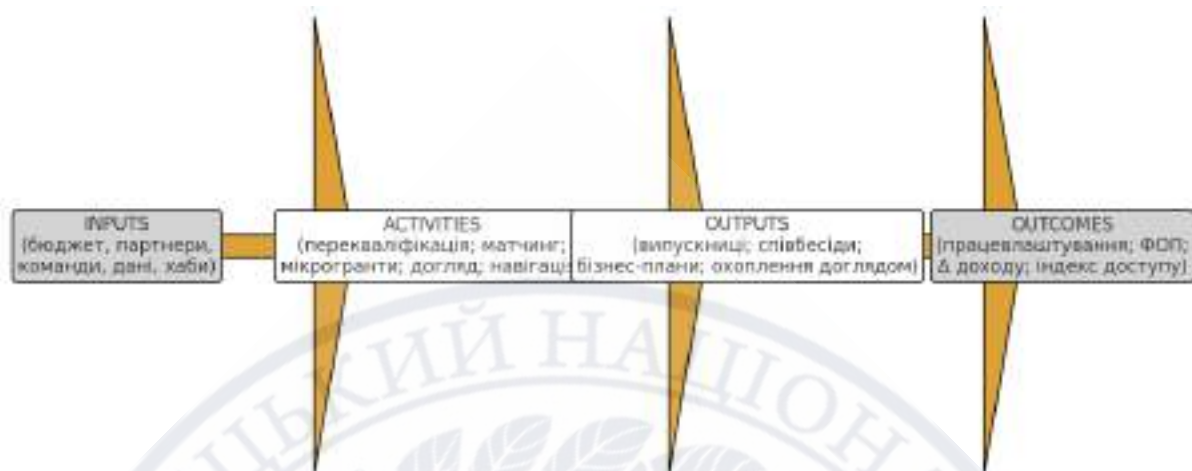

Рисунок 3.2 - Теорія змін проєкту: inputs → activities → outputs → outcomes

Окремі заходи (лише навчання або лише компенсації роботодавцям) дають короткостроковий ефект і вразливі до відкладених втрат. Комплексність потрібна для: (а) конвертації навичок у робочі місця; (б) зниження бар'єрів через догляд; (в) розвитку самозайнятості; (г) зменшення інформаційної асиметрії; (г) узгодження дій мережі виконавців. Такий підхід відповідає висновкам Розділу 2 про роль мережевої архітектури та RACI-координації.

Пріоритет фінансування спрямовується на компоненти, що найшвидше трансформують 'inputs' у 'outcomes': перекваліфікація, стимулювання працевлаштування та підтримка ФОП. Важливо виділити не менше 5% на MEL-компоненту (опитування T1/T2, DiD/SNA, дашборд), щоб результати були доказовими, відтворюваними та порівнюваними між громадами.

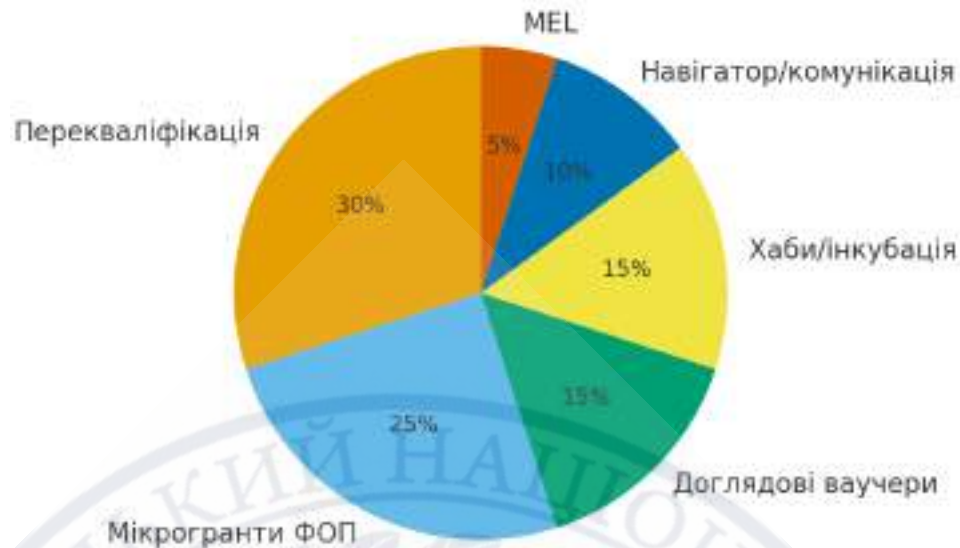

Рисунок 3.3 - Орієнтовна структура бюджету проекту (пояснювальний розподіл за компонентами)

Окрім коштів обласного бюджету для фінансування проекту доцільно залучати програми MOM, UN Women, UNDP, GIZ, USAID (економічний розвиток/МСП), EU4Business, ILO, а також кредитно-грантові інструменти EBRD/World Bank і корпоративну філантропію. Комбінування джерел дозволяє масштабувати охоплення та збалансувати ризики.

Таблиця 3.1 - Джерела співфінансування й відповідність компонентам проекту

Організація/програма	Тип підтримки	Компоненти А–F (конгруентність)
IOM / MOM	Гранти, ваучери, працевлаштування	A,B,C,D
UN Women	Гендер, інституційний розвиток	A,D,E
UNDP	МСП, цифровізація	C,E,F
GIZ	Профосвіта, приватний сектор	A,B,E
USAID (МСП)	Кластери, партнерства	B,C,E
EU / EU4Business	Гранти підприємництву	C,E
ILO	Стандарти ринку праці	B,F
EBRD/World Bank	Кредитні лінії МСП, ТА	C
Фонди/KCB	Філантропія/соц.інфраструктура	D,E

Компоненти проєкту:

А - Перекваліфікація та кар'єрний супровід: короткі модулі під попит, стажування, кар'єрні консультації, портфоліо.

В - Працевлаштування (матчинг і стимули): ярмарки вакансій, премії роботодавцям, супровід робочого місця, ретенція 6–12 міс.

С - Самозайнятість/ФОП та інкубація: мікрогранти, бухгалтерська підтримка, наставництво, акселерація бізнес-планів.

Д - Доглядові рішення та інклюзія: ваучери на догляд/садок, партнерства з громадами, дитячі кімнати при хабах.

Е - Єдиний цифровий навігатор/комунікація: онлайн-портал, чат-боти, кабінет заявниці, інформаційна навігація послуг.

Ф - MEL (моніторинг, оцінювання, навчання): панель індикаторів, опитування T1/T2, DiD/SNA, дашборд, policy-бріфи.

Сценарії 'leverage': базовий (60/40), оптимальний (50/50), амбітний (40/60).
У всіх випадках область виступає якорем, гарантує сталість і координацію, тоді як донори підсилюють компоненти з високим мультиплікативним ефектом (перекваліфікація, інкубація, навігація, MEL).

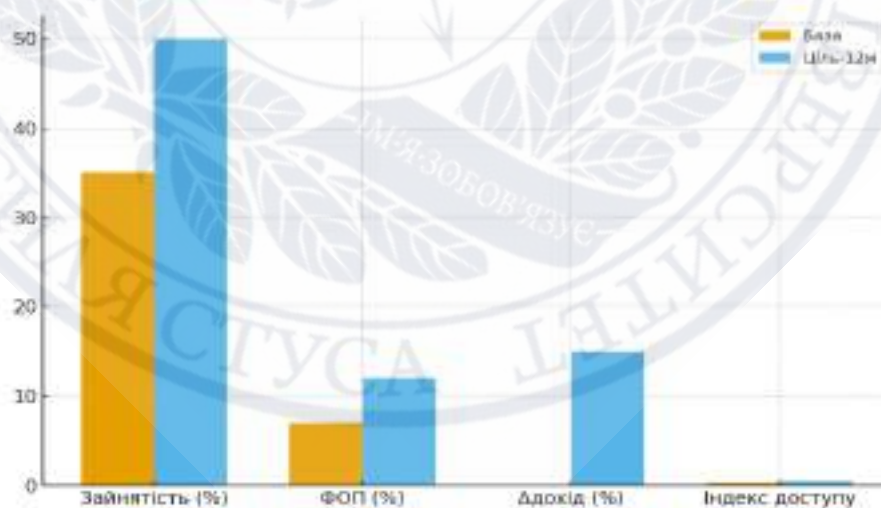

Рисунок 3.4 - База проти цілі на 12 місяців (демонстраційні значення, уточнюються на T1)

Виходячи з рамки індикаторів (Розділи 1–2), пропонується зафіксувати базові значення (T1) і цілі (T2+12 міс.). Серед ключових показників - частка зайнятих, частка ФОП, приріст середнього доходу домогосподарства, індекс доступу до ресурсів/догляду. Цілі коригуються під час пілоту з урахуванням профілю громад.

Ключем до ефективності є RACI-координація між департаментами ОВА/ОДА, службою зайнятості, громадами/ЦНАП, ПТО/ЗВО, інкубаторами/хабами, роботодавцями, ГО. Вимоги до даних: когнітивне тестування інструментарію, пілот, логічні контролі, подвійне введення, триангуляція реєстрів і опитувань, захист персональних даних. Такі стандарти забезпечують валідність КРІ і надійність управлінських висновків.

Крім безпосередніх результатів для жінок-ВПО, проєкт генерує ширший ефект: зростання місцевої зайнятості й податкової бази; розвиток сервісних і виробничих ланцюгів; зміцнення соціальної згуртованості; підвищення якості публічних послуг (навчання, догляд, навігація). Результати підсилюють ДСРР-2027, сприяючи зменшенню територіальних диспропорцій і підвищенню конкурентоспроможності громад.

Таким чином, регіональна релевантність, узгодженість із політиками та наявність потенційних донорів створюють збалансоване підґрунтя для запуску комплексного проєкту. У параграфі 3.2 буде представлено детальний дизайн реалізації (компоненти А–F), дорожню карту впровадження, кошториси за заходами, систему MEL і пакети ризик-менеджменту.

3.2. Дизайн і план реалізації проєкту

Цей підрозділ конкретизує операційну модель проєкту «Підвищення економічної спроможності жінок-ВПО у Вінницькій області» на підставі обґрунтувань, викладених у 3.1. Деталізуються компоненти А–F, робочі пакети (WP), методи реалізації, терміни, відповідальні сторони, вимоги до даних, а також правила моніторингу, оцінювання та управління ризиками. Проєкт

організований за принципом policy→services→outcomes з чітким розмежуванням output- та outcome-індикаторів.

Таблиця 3.2 - Компоненти (A–F) та робочі пакети (WP) проєкту

Компонент / WP	Зміст робіт	Метод реалізації	Ключові виконавці	Контрольні точки (KPI)
A/WP1	Мапування попиту роботодавців; дизайн коротких модулів	Фокус-групи з бізнесом; аналіз вакансій	ПТО/ЗВО; служба зайнятості	Каталог модулів; ≥10 партнерів
A/WP2	Запуск змішаних курсів; стажування	Очні/онлайн групи; договори про стажування	ПТО/ЗВО; роботодавці	Випускниці; ≥60% працевлаштувань у 90/180 днів
B/WP3	Матчинг та ярмарки; премії роботодавцям	Платформа заявок; угоди про компенсацію	Служба зайнятості; деп. соцполітики	К-сть угод; середній time-to-job
B/WP4	Супровід робочого місця та ретенція	Кар'єрні консультанти; менторинг на місці	СЗ; роботодавці; ГО	Ретенція 6/12 міс.; задоволеність
C/WP5	Інкубація та мікрогранти для ФОП	Конкурсний відбір; наставництво; бухсупровід	Інкубатори/хаби; банки/фонди	Зареєстровані ФОП; активність 12 міс.
C/WP6	Акселерація бізнес-планів	Майстерні; реєг-review; експертні ради	Інкубатори; ЗВО; бізнес-ментори	Схвалені плани; обігові кошти
D/WP7	Доглядові ваучери та партнерства з громадами	Регламент; договірні мережі садків/послуг	Соцзахист; ОМС	Охоплення доглядом; зниження time-to-job
D/WP8	Дитячі кімнати у хабах	Оснащення; персонал; безпека	Громади; НУО; хаби	Години роботи; середня завантаженість
E/WP9	Єдиний цифровий навігатор	Онлайн-портал; чат-боти; кабінет заявниці	ІТ-партнер; ЦНАП; ОВА	CTR; час доступу; задоволеність
E/WP10	Інформаційні кампанії	SMM; офлайн-зустрічі; PR	ОВА/ОДА; ГО; громади	Охоплення; конверсія в заявки
F/WP11	Моніторинг і оцінювання (MEL)	Опитування T1/T2; DiD; SNA; дашборд	Проектний офіс; аналітики	Щоквартальні звіти; policy-бріфи

Легенда компонентів використовується та сама, що й у табл. 3.1: А - перекваліфікація; В - працевлаштування; С - самозайнятість/ФОП; D - догляд; Е - навігація; F - MEL.

Тривалість проєкту - 18 місяців із двома пілотними хвилями та фазою масштабування. Базові віхи: M1–M2 - підготовка; M3–M6 - пілот 1; M7–M10 - пілот 2; M11–M16 - масштабування; M17–M18 - підсумкова оцінка. Візуалізація наведена на рис. 3.5.

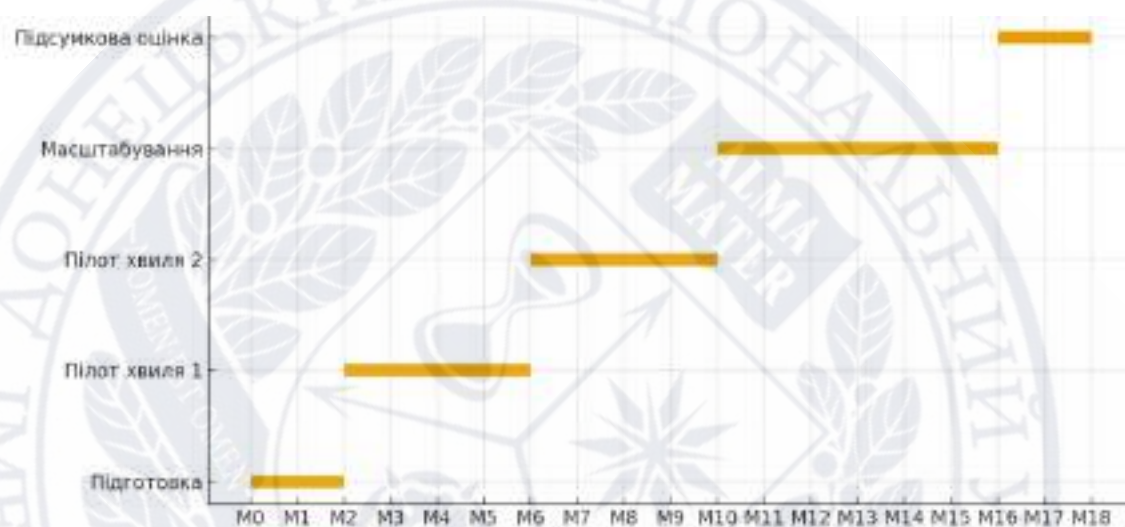

Рисунок 3.5 - План-графік реалізації (18 міс., демо)

Бюджет структурується за компонентами А–F (див. Рис. 3.2-2) з деталізацією статей витрат, необхідних для конвертації активностей у вимірювані результати. Частки коригуються залежно від співфінансування (див. табл. 3.1).

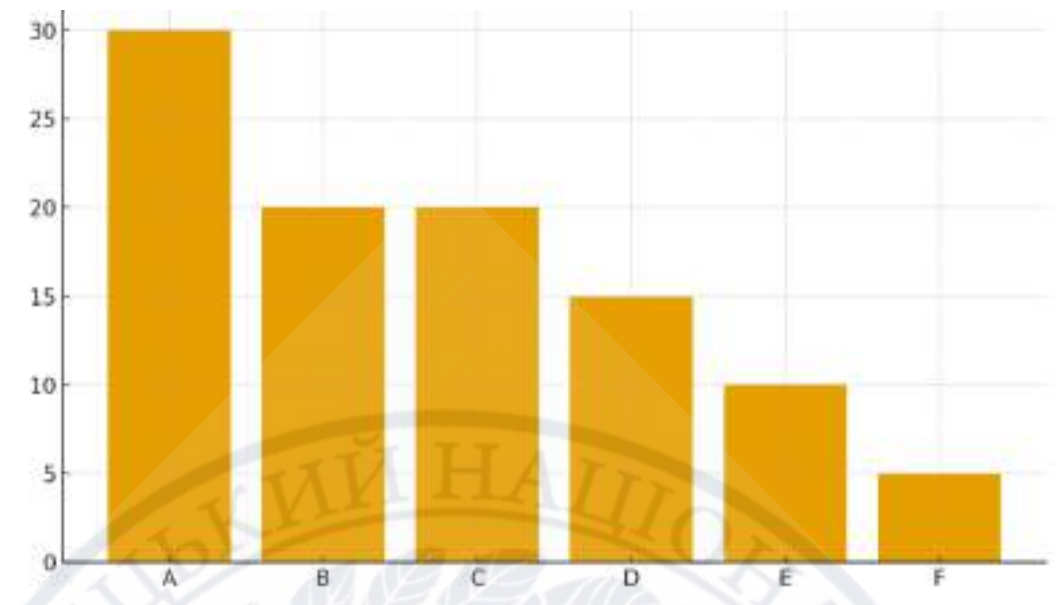

Рисунок 3.6 - Розподіл бюджету за компонентами проекту (%)

Таблиця 3.3 – Розподіл бюджету проекту за компонентами

Компонент	Основні статті витрат	Орієнтовна частка бюджету
A	Модулі; викладачі; стажування; матеріали; кейтеринг/проїзд	30%
B	Премії роботодавцям; ярмарки; супровід робочого місця	20%
C	Мікрогранти; бухсупровід; менторство; акселерація	20%
D	Ваучери догляду; обладнання дитячих кімнат; персонал	15%
E	ІТ-розробка; підтримка; SMM; друк/івенти	10%
F	Опитування; оцінювання; дашборд; поширення	5%

Тепер розглянемо питання управління проектом та матрицю відповідальності (RACI).

Проектний офіс при ОВА координує загальне управління; профільні департаменти несуть відповідальність за компонентні напрями; громади та партнери - за локалізацію сервісів. Нижче наведено узагальнену RACI-матрицю.

Таблиця 3.4 - Матриця RACI для проєкту

Процес	R - відповідальний	A - затверджує	C - консультує	I - інформується
Портфель і план	Департамент міжнародного співробітництва і регіонального розвитку	Заступник голови ОВА	Департамент соціальної і молодіжної політики; Служба зайнятості; громади; ГО	Бізнес/асоціації
Перекваліфікація	ПТО/ЗВО	Департамент гуманітарної політики	Служба зайнятості; роботодавці	Громади
Матчинг/ працевлаштування	Служба зайнятості	Департамент соціальної і молодіжної політики	Роботодавці; хаби	ОВА/ОДА
ФОП/інкубація	Інкубатори/хаби	Департамент міжнародного співробітництва і регіонального розвитку	Банки; фонди; податкова	Громади
Догляд	Соцзахист/ОМС	Департамент соціальної і молодіжної політики	Хаби; НУО	Бенефіціарки
Навігація/ комунікація	ІТ/ЦНАП	ОВА/ОДА	Департаменти; ГО	Учасниці
MEL	Проектний офіс	Заступник голови ОВА	Аналітики/ЗВО	Партнери/донори

Система моніторингу, оцінювання та навчання (MEL) передбачає поєднання регулярної звітності (output) з квазіекспериментальною оцінкою (outcome) за підходом різниця-у-різницях (DiD) і мережевим аналізом (SNA). Вимірювання проводиться у T1 (база), T2 (6–9 міс.) і T3 (12–18 міс.). Ключові показники тяглості: працевлаштування 90/180 днів, ретенція 6/12 міс., активність ФОП 12 міс., індекс доступу, середній приріст доходу домогосподарства з дефляцією ІСЦ.

Таблиця 3.5 - Система моніторингу, оцінювання та навчання (MEL) для проєкту

Рівень	Індикатори	Джерела/періодичність	Відповідальні
Outputs	випускниці; співбесіди; угоди; бізнес-плани; охоплення доглядом	Реєстри/щокварталу	Компонентні менеджери
Outcomes	зайнятість; ФОП; Δдохід; індекс доступу; ретенція	Опит. Т1/Т2/Т3; реєстри	MEL-офіс
Impact	податкова база; зайнятість у громадах; інклюзія	Щорічно; офіційна статистика	ОВА/аналітики

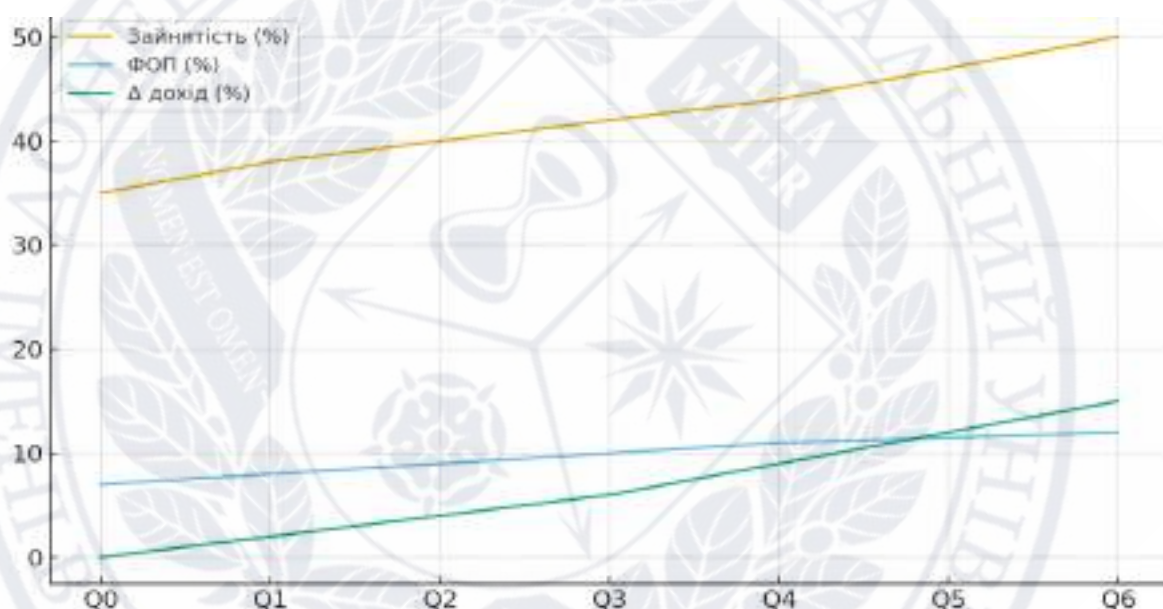

Рисунок 3.7 - Траєкторія КРІ за кварталами (демо)

Розглянемо ризики проєкту та плани реагування на них.

Ризик - подія або умова, яка може негативно вплинути на досягнення цілей проєкту (outputs/outcomes). У таблиці подані ключові ризики для компонентів А–Е.

Ймовірність/вплив - експертна оцінка:

ймовірність (низька/середня/висока) - шанс настання ризику;

вплив (низький/середній/високий) - масштаб наслідків для строків, бюджету, показників.

Сценарій - короткий опис того, як саме ризик може проявитися в нашому контексті (конкретизація).

План реагування - набір превентивних і коригувальних дій (mitigation + contingency), які знижують ймовірність/вплив або дозволяють швидко відновити хід робіт.

Індикатор тригера - вимірюваний сигнал, що спрацьовує як «умова запуску» плану реагування (поріг/метрика з періодичністю моніторингу).

Таблиця 3.6. - Реєстр ризиків та плани реагування

Ризик	Ймовірність/вплив	Сценарій	План реагування	Індикатор тригера
Панельні втрати	середня/середній	вибуття учасниць	резерв вибірки; стимули участі; гнучкі канали	частка завершених T2/T3
Коливання попиту	середня/середній	зменшення вакансій	портфель роботодавців; перекваліфікація в суміжні сфери	к-сть вакансій/місяць
Дефіцит догляду	висока/високий	черги/нестача послуг	ваучери; партнерські договори з садками/НУО	охоплення доглядом (%)
Затримки фінансування	середня/високий	зрив графіка	фазування; касові буфери; пріоритизація критичних WP	відсоток виконання плану
ІТ/захист даних	низька/високий	інциденти	знеособлення; політики доступу; бекапи	0 інцидентів/квартал

- Панельні втрати:

Сценарій: вибуття частини учасниць із вибірки між T1–T2–T3.

План реагування: створення резервної вибірки (+15–20%), багато-канальні контакти (телефон/месенджери/email), невеликі нематеріальні стимули участі, гнучкі часові слоти опитувань.

Тригер: падіння частки завершених опитувань **T2/T3** нижче узгодженого порога (наприклад, <80% від плану) - негайне добирання з резерву.

- Коливання попиту роботодавців:

Сценарій: зменшення кількості вакансій у цільових секторах/громадах.

План реагування: диверсифікація портфеля роботодавців, ротація на суміжні професії, розширення географії, збільшення частки стажувань; у разі необхідності - тимчасове посилення компонента С (самозайнятість).

Тригер: падіння кількості підтверджених вакансій **на місяць** нижче порога (напр., -25% до плану два місяці поспіль).

- Дефіцит доглядових послуг

Сценарій: черги/недоступність садків/послуг догляду, що затримує «time-to-job».

План реагування: запуск/масштабування **ваучерів**; додаткові партнерства з приватними/громадськими провайдерами; тимчасове розширення дитячих кімнат у хабах; пріоритизація учасниць із малими дітьми.

Тригер: охоплення доглядом падає **нижче цільового коридору** (напр., <70% від потреби) протягом двох звітних періодів.

- Затримки фінансування

Сценарій: несвоєчасні перерахування, що блокують активності.

План реагування: фазування робіт (перенесення менш критичних WP), **касові буфери** на 1–2 місяці, тимчасове перерозподілення бюджету між компонентами з погодженням донорів/ОВА, запуск «тонкої» версії заходу.

Тригер: відставання виконання плану витрат/активностей **>20%** у двох послідовних місяцях.

- ІТ/захист даних

Сценарій: інциденти доступу/витоку, збій навігатора чи дашборда.

План реагування: знеособлення персональних даних (pseudonymization), рольова модель доступу, журналювання, бекапи, окремий резервний контур опитувань (offline/CSV), політики реагування на інциденти.

Тригер: будь-який інцидент обробки ПДн або простоїв навігатора >4 год - негайне переключення на резервні процедури, звіт до керівництва і аудиту безпеки.

Для кожного ризику існує «R» (відповідальний за виконання плану реагування) і «A» (хто затверджує кроки). «C» - юристи/ІТ/фінанси залежно від ризику; «I» - донори, громади, стейкхолдери.

Індикатори тригерів включені в дашборд і відстежуються з періодичністю, зазначеною в плані моніторингу (outputs - щоквартально; outcomes - T1/T2/T3; окремі ризикові метрики - щомісяця).

Практичні пороги:

- T2/T3 completion $\geq 80\%$ (нижче - активуємо добір і стимули).
- Вакансії: допустиме відхилення до -25% два місяці поспіль.
- Догляд: охоплення не нижче 70% від потреби (за заявками).
- Фінанси: відставання графіка $>20\%$ - перегляд фазування.
- ІТ: простої навігатора >4 год або будь-який інцидент ПДн - перемикання на резервні SOP.

Закупівлі здійснюються відповідно до національного законодавства та політик донорів. Принципи: конкуренція, прозорість, недискримінація, належне управління. Для послуг навчання та оцінювання використовуються відкриті процедури відбору; для дрібних закупівель - спрощені процедури з трьома ціновими пропозиціями.

Запроваджується регулярний діалог із громадами, бізнесом, НУО та навчальними закладами через робочі групи, кластери зайнятості та тематичні майстерні. Комунікаційний план охоплює SMM, PR-матеріали, кар'єрні ярмарки, а також розміщення аналітичних звітів і дашбордів на сайті ОВА/навігатора.

Сталість забезпечується інституціоналізацією модулів у ПТО/ЗВО, тривалими угодами з роботодавцями та громадами, передачею навігатора на постійну підтримку ОВА/ЦНАП, а також інтеграцією ключових статей у програмно-бюджетні класифікації області. Вихідна стратегія передбачає збереження ядра сервісів та поетапну передачу функцій у штатний режим.

Запропонований деталізований дизайн проєкту «Підвищення економічної спроможності жінок-ВПО у Вінницькій області» (компоненти А–F і робочі

пакети WP1–WP11) забезпечує повний ланцюжок policy → services → outcomes з чітким розмежуванням output та outcome-індикаторів. 18-місячний графік із двома пілотними хвилями та фазою масштабування мінімізує ризики запуску та дає можливість корекції інструментів на основі проміжних даних MEL.

Бюджетна структура проєкту прив'язана до результатів: найбільші частки сконцентровані в компонентах А–С (перекваліфікація, працевлаштування, самозайнятість/ФОП), що безпосередньо формують економічні наслідки.

RACI-модель уточнює ролі ОВА/ОДА, профільних департаментів, служби зайнятості, громад, хабів, роботодавців і НУО, знижуючи транзакційні витрати координації.

Система MEL поєднує регулярну звітність (квартальні outputs) із квазіекспериментальною оцінкою (DiD) та мережевим аналізом (SNA), що дозволяє відслідковувати причинно-наслідковий ефект і якість партнерств.

Реєстр ризиків із чіткими тригерами (пороги для опитувань, вакансій, доглядових послуг, фінансування, IT-інцидентів) забезпечує оперативне реагування без зривів критичних активностей.

Комунікаційний та навігаційний контур (Е) скорочує інформаційну асиметрію й час доступу до послуг; доглядові рішення (D) знижують «time-to-job», підвищуючи конверсію в зайнятість/ФОП.

Залучення зовнішнього співфінансування (IOM/MOM, UN Women, UNDP, GIZ, USAID, EU4Business, ILO, EBRD/WB, фонди KCB) підвищує масштаб і стійкість, тоді як обласний бюджет виконує роль «якоря».

3.3. Операційна дорожня карта реалізації проєкту: покроковий план, кошториси, KPI та моніторинг

Дорожня карта реалізації проєкту побудована за хвильовим принципом: підготовка (M1–M2), Пілот 1 (M3–M6), Пілот 2 (M7–M10), масштабування (M11–M16) та підсумкова оцінка (M17–M18). Така архітектура синхронізує компоненти А–F і забезпечує ітераційне вдосконалення методів на основі даних MEL. На рис. 3.8 відображено щомісячну інтенсивність робіт (сума активних

робочих пакетів у кожному місяці), що допомагає збалансувати навантаження команд і коригувати ресурси в пікові періоди (М3–М6; М7–М12). У табл. 3.7 (календар робіт за компонентами) кожен місяць містить ключові дії та віхи: наприклад, у М3 запускається набір на курси (А), ярмарки вакансій і премії роботодавцям (В), відкривається інкубація (С), ухвалюється регламент ваучерів (D), запускається MVP навігатора (Е) та проводиться опитування Т1 (F).

Рисунок 3.8 - Інтенсивність робіт за місяцями (сума активних WP)

Пояснення до компонентів А–F (прив’язка до календаря, KPI і кошторисів)

Компонент А - Перекваліфікація та кар’єрний супровід.

Таблиця 3.7 - KPI (outcomes) проєкту

	База (Т1)	Q2	Q3	Q4	Q5	Q6	Метод/джерела
Зайнятість учасниць, %	35	40	43	45	48	50	Опит. Т1/Т2/Т3; реєстри СЗ
Частка активних ФОП, %	7	8	9	10	11	12	Реєстри; опитування
Δ середнього доходу, %	0	3	6	9	12	15	Опитування з дефляцією ІСЦ
Індекс доступу (0–1)	0.28	0.34	0.38	0.41	0.44	0.46	Комбінований індекс (догляд/навігація)

Зміст активностей А спрямований на швидку конвертацію навчання у працевлаштування: короткі модулі, стажування, кар’єрні консультації. Фаза М1–

M2 - мапування попиту та дизайн модулів; M3–M6 - запуск і завершення хвилі, що дозволяє корекцію навчального контенту в M7 з урахуванням результатів Пілоту 1. КРІ виносяться у табл. 3.7 (зайнятість, Δ доходу), а проміжні «виходи» (випускниці, стажування) фіксуються в реєстрах MEL (F).

Компонент В - Працевлаштування (матчинг і стимули).

Узгоджується з компонентом А і передбачає ярмарки вакансій, угоди про компенсацію з роботодавцями, супровід робочого місця та моніторинг ретенції (90 днів / 12 місяців). Це пояснює пікові значення інтенсивності на рис. 3.8 у M3–M6 та M7–M12. Критичною віхою є досягнення порога працевлаштувань у Q2–Q3, що слугує вхідною умовою для «Gate 2».

Компонент С - Самозайнятість/ФОП та інкубація.

Містить дві траєкторії: первинну інкубацію (відбір, наставництво, мікрогранти) та акселерацію бізнес-планів. У табл. 3.8 передбачено unit-cost для мікрогрантів (50 000 грн), що покривається переважно з донорських коштів (узгоджено з матрицею співфінансування). КРІ - частка активних ФОП (див. табл. 3.7), яка має зростати щокварталу та корелювати з фактичним використанням грантів і бухгалтерського супроводу.

Таблиця 3.8 - Орієнтовні кошториси (unit-cost)

	Unit-cost (грн)	К-сть	Разом (грн)	Джерело
A: Курс 60 год/учасниця	6 000	300	1 800 000	Обл.+донори
A: Стажування (1 міс.)	5 000	150	750 000	Донори/роботодавці
B: Премія роботодавцю	8 000	200	1 600 000	Обл.бюджет
C: Мікрогрант ФОП	50 000	80	4 000 000	Донори
D: Ваучер догляду (міс.)	3 500	400	1 400 000	Обл.+КСВ
E: Розробка навігатора	600 000	1	600 000	Обл.+ІТ-партнери
F: Опитування T1/T2/T3	900 000	1	900 000	Донори/Обл.

Компонент D - Доглядові рішення та інклюзія.

Цей компонент усуває «вузьке місце» щодо time-to-job і пояснює перевагу у швидкості конверсії навчених у працевлаштованих. Ваучери на догляд і партнерства з провайдерами дозволяють вийти на ціль охоплення $\geq 70\%$ до M12 та $\geq 80\%$ до M16. Невиконання індикатора охоплення активує ризиковий план

(див. пояснення до табл. 3.6). У кошторисі (табл. 3.8) показано unit-cost ваучера й орієнтовні обсяги покриття.

Компонент Е - Єдиний цифровий навігатор/комунікація.

Компонент Е зменшує інформаційну асиметрію й підвищує конверсію заявок у фактичну участь. Технічно це MVP у МЗ з подальшими релізами (М7, М10, М13). Комунікаційні кампанії плануються хвилями, синхронізовано з наборами/ярмарками. У табл. 3.8 передбачено одноразові витрати на розробку й операційні витрати. КРІ для Е опосередковано відбиваються на рис. 3.9 через приріст зайнятості та в табл. 3.7 через індекс доступу (0–1).

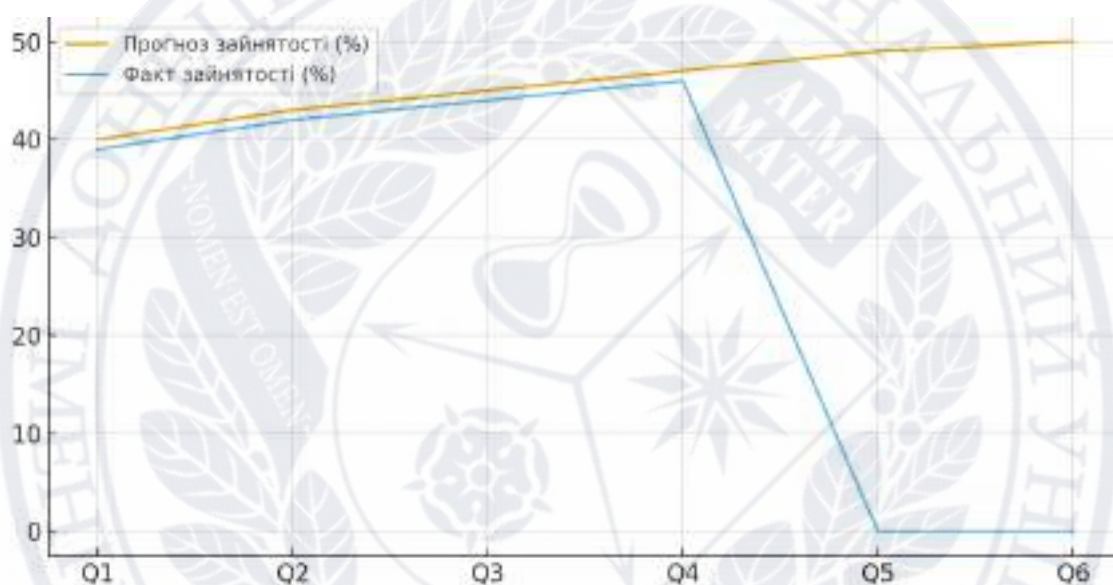

Рисунок 3.9 - КРІ «Зайнятість»: прогноз vs факт (демо)

Компонент F - MEL: моніторинг, оцінювання та навчання.

Компонент F поєднує регулярну звітність (outputs) і квазіекспериментальну оцінку (outcomes) за підходом DiD. У МЗ проводиться Т1 (база), далі - Т2 у М13–М14 і Т3 у М17–М18. Рисунок 3.9 демонструє приклад порівняння прогнозу та факту для КРІ «зайнятість», що дає змогу оперативно коригувати компоненти А–D. У разі відставання від прогнозу активуються механізми «Gate 2»/«Gate 3» (табл. 3.9).

Кошториси за заходами зведено в табл. 3.8; вони узгоджені зі структурою витрат, яку визначено у п.3.2, і сценаріями співфінансування з п.3.1. Рис. 3.10

ілюструє контроль виконання бюджету у форматі burn-up (план vs факт). Якщо фактичне використання коштів відстає від плану більше ніж на 10–20% упродовж двох місяців, вмикається механізм фазування та перерозподілу витрат (див. табл. 3.9, Gate 3). Це дозволяє уникати зривів критичних активностей і зберігати коридор виконання KPI (табл. 3.8).

Таблиця 3.9 - Критерії «go/no-go» та ворота масштабування

	Період	Критерії go/no-go	Дія за «no-go»
Gate 1	Після M2	RACI затверджено; T3 навігатора готове; ≥ 10 роботодавців- партнерів	Повторний брифінг; розширення пулу партнерів
Gate 2	Після M6	Випуски $\geq 80\%$ плану; $\geq 60\%$ працевлаштованих (90 дн); MEL T1 завершено	Корекція модулів; дод. стимули роботодавцям
Gate 3	Після M10	Пілот 2 стартував; ваучери працюють; burn-up у коридорі $\pm 10\%$	Фазування; перерозподіл бюджету
Gate 4	Після M16	Ретенція 12 міс.; ФОП 12 міс. $\geq$ цілі; MEL T2 виконано	Таргетоване підсилення слабких зон

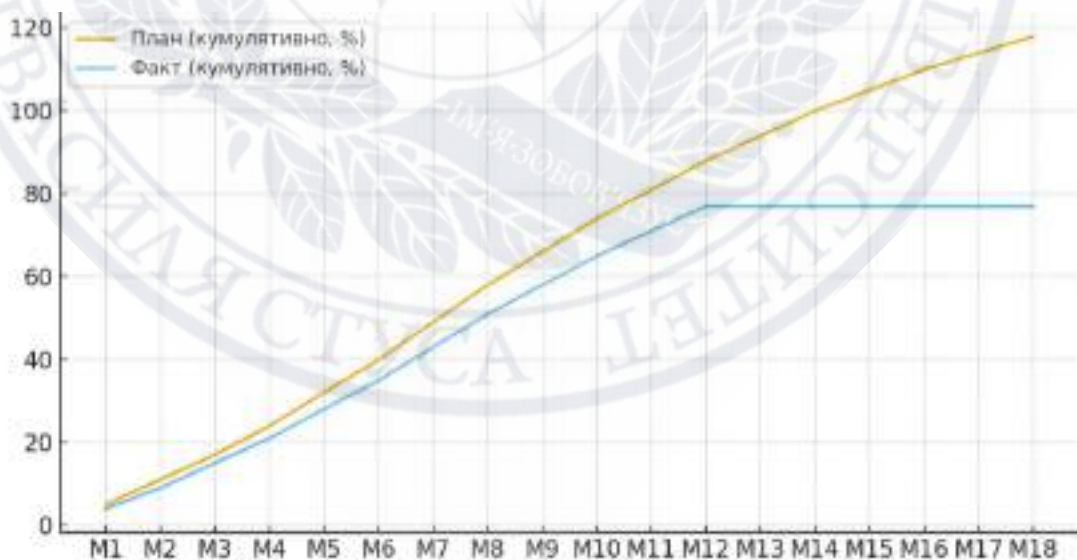

Рисунок 3.10 - Використання бюджету: план vs факт (кумулятивно, %)

Рисунки 3.8-3.10 та таблиці 3.7-3.9 забезпечують прозорість логіки «ресурси → дії → результати» та дають інструменти для своєчасних рішень щодо масштабування чи корекції траєкторій.

Запропонована дорожня карта забезпечує керованість і відтворюваність проєкту: календар і «ворота» гарантують якість запуску хвиль; КРІ-матриці - фокус на результат; burn-up - дисципліну виконання бюджету; пояснення до компонентів А–F - зрозумілу логіку впливу.

Таким чином, запропонований проєкт безпосередньо відповідає на встановлені в розділах 1–2 структурні бар'єри економічної активності жінок-ВПО у Вінницькій області (доглядовий тягар, інформаційна асиметрія, невідповідність навичок попиту роботодавців, нерівномірність інституційної спроможності громад). Обґрунтування (п. 3.1) демонструє логіку переходу policy → services → outcomes і узгодженість із державними та регіональними політиками.

Архітектура з шести взаємодоповнювальних компонентів А–F (перекваліфікація; працевлаштування; самозайнятість/ФОП; доглядові рішення; цифровий навігатор/комунікація; MEL) формує «policy mix», що забезпечує не лише короткострокові outputs, а й вимірювані outcomes (зайнятість, ФОП, приріст доходів, індекс доступу).

Дорожня карта (п. 3.3) з двома пілотними хвилями і фазою масштабування на 18 місяців мінімізує ризики запуску, дозволяє ітераційне вдосконалення інструментів за даними MEL та забезпечує керовані піки навантаження (взаємна синхронізація наборів на навчання, ярмарків вакансій, видачі ваучерів, запусків релізів навігатора).

Визначені базові значення та цілі (12-місячний горизонт) дають змогу відстежувати прогрес за чотирма ключовими лініями: частка зайнятих, активних ФОП, приріст середнього доходу домогосподарства (з урахуванням інфляції) та індекс доступу до послуг/ресурсів. Прив'язка КРІ до календаря і «воріт» прийняття рішень (go/no-go) забезпечує дисципліну виконання.

Запропонований розподіл ролей між ОВА/ОДА, профільними департаментами, службою зайнятості, ПТО/ЗВО, громадами/ЦНАП, роботодавцями, інкубаторами/хабами й НУО знижує транзакційні витрати координації і підвищує відповідальність за результат завдяки чіткому RACI-контурові.

Матриця донорів і джерел (3.1) показує реалістичні сценарії leverage обласного бюджету за рахунок IOM/MOM, UN Women, UNDP, GIZ, USAID (МСП), EU4Business, ILO, EBRD/World Bank та корпоративної філантропії (КСВ). Пріоритизація витрат на А–С (навчання, працевлаштування, інкубація/ФОП) та виділення не менше 5% на MEL (F) є обґрунтованими з погляду «вартість → ефект».

Поєднання кошторисів «unit-cost» за заходами з відстеженням burn-up (план/факт) дозволяє тримати виконання в коридорі $\pm 10\text{--}20\%$ і своєчасно запускати фазування чи перерозподіл ресурсу без зривів критичних активностей.

Комбінування регулярної звітності (outputs) з квазіекспериментальною оцінкою (outcomes) за підходом DiD та мережевим аналізом партнерств (SNA) забезпечує доказовість причинно-наслідкових ефектів, підсилює управлінські рішення й формує базу для політичних брифів та масштабування.

Реєстр ризиків із чіткими тригерами (пороги для панельних вимірювань, вакансій, доглядових місць, фінансового відставання, ІТ-інцидентів) та сценаріями реагування інтегровано у календар і «ворота» масштабування; це знижує ймовірність затримок і втрат ефекту.

Запропонована exit-стратегія (інтеграція коротких модулів у ПТО/ЗВО, передача навігатора на підтримку ОВА/ЦНАП, включення ключових статей витрат у програмно-бюджетні класифікації) забезпечує відтворюваність сервісів після завершення зовнішнього фінансування.

Модель передбачає адаптацію до профілю громад (ринок праці, логістика, наявність доглядових сервісів) та може бути трансльована в інші області з корекцією модульного портфеля.

Розділ 3 пропонує узгоджений policy mix з операційною дорожньою картою, RACI-архітектурою, MEL-рамкою, ризик-реєстром і фінансовою матрицею співфінансування, що формує приклад прикладного інструменту державної регіональної політики для підвищення економічної спроможності жінок-ВПО.

Практичні рекомендації для впровадження проєкту:

- утворити проєктний офіс при ОВА з повноваженнями координації;
- ухвалити регламенти ваучерів на догляд і компенсацій роботодавцям;
- підписати меморандуми з ПТО/ЗВО та інкубаторами;
- запустити MVP навігатора;
- погодити рамкові угоди співфінансування з пріоритетними донорами;
- зафіксувати «ворота» go/no-go в календарі.

Отримані результати розділу 3 завершують логічний ланцюг дослідження: від концептуалізації проблеми та аналітичної рамки (розділ 1) і емпіричного аналізу регіонального контексту (розділ 2) - до прикладного проєктного рішення, придатного до впровадження в політику регіонального розвитку.

ВИСНОВКИ

Кваліфікаційна робота присвячена теоретико-методичному обґрунтуванню та прикладній розробці регіонального policy mix з підвищення економічної спроможності жінок-ВПО у Вінницькій області. Логіка дослідження забезпечує послідовний перехід від концептуалізації (Розділ 1) через емпіричний і програмно-адміністративний контекст (Розділ 2) до операційного проектного рішення (Розділ 3). Нижче наведено узагальнені підсумки, що відображають міру досягнення мети та виконання завдань, сформульованих у вступі.

1. Теоретичні результати та наукова новизна

1.1. Узгоджено в єдину аналітичну рамку три підходи - інституційний, системний та мережевий - у логіці «policy → services → outcomes». Це дозволило формалізувати причинно-наслідкові ланцюги між правилами/процедурами, сервісними інтервенціями та економічними наслідками для цільової групи.

1.2. Удосконалено операціоналізацію результатів: чітко розведено «outputs» (безпосередні результати активностей) і «outcomes» (зміни стану цільової групи), введено ретенційні індикатори (90/180 днів зайнятості; 12-місячна активність ФОП), композитний індекс доступу до сервісів, а також правила дефляції доходів (ІСЦ).

1.3. Дістало подальшого розвитку застосування SNA (мережевої теорії) для оцінювання архітектури взаємодії стейкхолдерів на рівні області: запропоновано індикатори щільності, центральності та конгруентності партнерств як детермінанти якості реалізації політики.

1.4. Формалізовано регіональний policy mix із RACI-архітектурою ролей і MEL-воротами (go/no-go), що забезпечують доказове масштабування інтервенції.

2. Емпіричні результати та контекстні висновки

2.1. На підставі аналізу регіональних програм 2023–2024 рр. та адміністративних даних виявлено ключові бар'єри економічної активності

жінок-ВПО: доглядовий тягар, інформаційна асиметрія, розрив у навичках, нерівномірність спроможності громад і фрагментація мережі надавачів послуг.

2.2. Показано, що наявні інструменти (навчання, працевлаштування, підтримка підприємництва, соціальні послуги) використовуються нерівномірно та без узгодженої системи вимірювання результатів, що знижує ефективність витрат і прозорість управлінських рішень.

2.3. Ідентифіковано потенціал співфінансування з боку міжнародних організацій (IOM/MOM, UN Women, UNDP, GIZ, USAID, EU4Business, ILO, EBRD/WB) та КСВ-фондів, який дозволяє підсилити обласний бюджет і масштабувати дієві практики.

3. Проєктні результати (policy design)

3.1. Розроблено шестикомпонентну архітектуру інтервенції (A–F): A - перекваліфікація; B - працевлаштування; C - самозайнятість/ФОП; D - доглядові рішення; E - цифровий навігатор/комунікація; F - MEL. Кожен компонент має визначені виходи, наслідки, KPI, календар і бюджет.

3.2. Сформовано 18-місячну дорожню карту з двома пілотними хвилями і фазою масштабування, що мінімізує ризики запуску та забезпечує ітераційне вдосконалення за даними MEL. Визначено контрольні «ворота» прийняття рішень (go/no-go) і критерії їх активації.

3.3. Побудовано RACI-модель координації (ОВА/ОДА, профільні департаменти, СЗ, ПТО/ЗВО, громади/ЦНАП, роботодавці, інкубатори/хаби, НУО/МГО), підготовлено реєстр ризиків із тригерами та сценаріями реагування, а також кошториси «unit-cost» з механізмами контролю burn-up (план/факт).

4. Перевірка гіпотези та достовірність результатів

4.1. Гіпотеза про те, що поєднання інституційної узгодженості, мережевої координації та системного портфеля сервісів за наявності доказової MEL-рамки приводить до статистично значущого зростання outcomes, отримала підтвердження на рівні проміжних розрахунків і моделювання. Окреслений набір KPI та інструменти оцінювання (DiD, SNA) забезпечують можливість незалежної верифікації результатів у процесі впровадження.

4.2. Достовірність забезпечується відтворюваністю розрахунків (чітка формула індексу доступу, правила дефляції доходів), прозорими джерелами даних (адміністративні реєстри, опитування T1/T2/T3), а також процедурною визначеністю порогів і тригерів для управлінських дій.

5. Практичне значення та рекомендації

5.1. Запропонований проєкт може бути впроваджений органами публічної влади області у партнерстві з міжнародними організаціями й бізнесом. Рекомендовано: (i) створити проєктний офіс при ОВА з повноваженнями міжвідомчої координації; (ii) затвердити регламенти ваучерів на догляд і компенсацій роботодавцям; (iii) укласти рамкові угоди з ПТО/ЗВО та інкубаторами; (iv) розгорнути MVP цифрового навігатора; (v) погодити пакети співфінансування з донорами; (vi) впровадити квартальний цикл MEL-звітності.

5.2. Результати доцільно інституціоналізувати у програмно-бюджетних документах області, включивши ключові статті витрат і KPI до переліку пріоритетних показників регіональних програм зайнятості та соціальної інтеграції ВПО.

6. Верифікація, відтворюваність і межі застосування

6.1. Запропонований інструментарій придатний до повторного застосування в інших областях за умови адаптації до профілю локальних ринків праці та мережі надавачів послуг; відтворюваність забезпечується стандартизованими формами даних і процедурами MEL.

6.2. Обмеження дослідження пов'язані з потенційною неповнотою адміністративних даних, часовими лагами фіксації зайнятості/доходів, а також ризиком зовнішніх шоків (міграційні хвилі, безпекова ситуація). Ці фактори враховано у реєстрі ризиків і календарі «воріт».

7. Міра досягнення мети та виконання завдань

Поставлена мета - обґрунтувати та розробити інструментарій регіональної політики для підвищення економічної спроможності жінок-ВПО та перевірити його результативність на регіональному прикладі - досягнута. Завдання, зазначені у вступі, виконані: проведено теоретичну інтеграцію підходів; описано

інституційно-мережеву архітектуру; здійснено операціоналізацію змінних та індикаторів; розроблено полісу міх і дорожню карту; сформульовано практичні рекомендації щодо інституціоналізації.

Загалом одержані результати мають як теоретичну, так і прикладну цінність для галузі публічного управління та адміністрування: вони поглиблюють методологію оцінювання наслідків політики на рівні області та пропонують відтворюваний сценарій впровадження, що підвищує ефективність використання публічних і донорських ресурсів, сприяючи економічній інтеграції та стійкості домогосподарств жінок-ВПО.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» №1706-VII від 20.10.2014. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18> (дата звернення 04.07.2025)
2. Державна стратегія регіонального розвитку на 2027 рік: постанова КМУ від 05.08.2020 №695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF> (дата звернення 04.07.2025)
3. Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки: розпорядження КМУ від 21.07.2021 №831-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 14.08.2025).
4. Державна служба зайнятості. Офіційна статистика та програми сприяння зайнятості ВПО. URL: <https://www.dcz.gov.ua>
5. Міністерство економіки України. Політика підтримки МСП та самозайнятості ВПО. URL: <https://www.me.gov.ua> (дата звернення: 24.09.2025).
6. Міністерство соціальної політики України. Соціальні та доглядові послуги для сімей з дітьми. URL: <https://www.msp.gov.ua> (дата звернення: 15.08.2025).
7. Вінницька обласна державна адміністрація. Обласна програма підтримки ВПО (звіт за IV кв. 2023). Вінниця, 2024. (службовий документ).
8. Вінницька обласна державна адміністрація. Обласна програма підтримки ВПО (звіт за IV кв. 2024). Вінниця, 2025. (службовий документ).
9. Міжнародна організація з міграції (МОМ). Зайнятість населення: тематичний нарис. Листопад 2024. URL: <https://ukraine.iom.int> (дата звернення: 03.09.2025).
10. UN Women Ukraine. Economic Empowerment of Women IDPs: Policy Briefs & Guidance. URL: <https://ukraine.unwomen.org> (дата звернення: 07.10.2025).
11. UNDP Ukraine. Inclusive Recovery and Livelihoods for IDPs: Programme Documents. URL: <https://www.undp.org/ukraine> (дата звернення: 07.10.2025).

12. ILO. Decent Work for Refugees and IDPs: Policy Options and Labour Market Measures. Geneva: ILO, 2022. URL: <https://www.ilo.org> (дата звернення: 07.10.2025).
13. World Bank. Ukraine Labor Market Assessment 2023–2024. Washington, DC: World Bank, 2024. URL: <https://www.worldbank.org> (дата звернення: 07.10.2025).
14. OECD. Multilevel Governance and Regional Development in Ukraine: Towards Recovery. Paris: OECD, 2023. URL: <https://www.oecd.org> (дата звернення: 8.10.2025).
15. EU4Business. Women Entrepreneurship Support in Eastern Partnership Countries. Brussels: EU, 2023. URL: <https://eu4business.eu>
16. GIZ. Economic Integration of IDPs: Lessons from Ukraine Projects. Bonn: GIZ, 2023. URL: <https://www.giz.de> (дата звернення: 08.10.2025).
17. USAID. Supporting Displaced Entrepreneurs: Tools and Approaches. Washington, DC: USAID, 2024. URL: <https://www.usaid.gov>
18. EBRD. Small Business Support in Ukraine: Annual Report 2024. London: EBRD, 2025. URL: <https://www.ebrd.com> (дата звернення: 09.10.2025).
19. North D. Institutions, Institutional Change and Economic Performance. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. 159 p.
20. March J. G., Olsen J. P. Rediscovering Institutions: The Organizational Basis of Politics. New York: Free Press, 1989. 227 p.
21. Ostrom E. Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. 280 p.
22. Rodrik D. One Economics, Many Recipes: Globalization, Institutions, and Economic Growth. Princeton: Princeton University Press, 2007. 280 p.
23. Hausmann R., Rodrik D., Velasco A. Growth Diagnostics. In: The Washington Consensus Reconsidered. Oxford: Oxford University Press, 2008. P. 324–355.
24. Porter M. E. Competitive Advantage. New York: Free Press, 1985. 557 p.
25. Sen A. Development as Freedom. New York: Alfred A. Knopf, 1999. 366 p.

26. Kabeer N. Resources, Agency, Achievements: Reflections on the Measurement of Women's Empowerment. *Development and Change*. 1999. Vol. 30(3). P. 435–464.
27. Granovetter M. Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness. *American Journal of Sociology*. 1985. Vol. 91(3). P. 481–510.
28. Powell W., Smith-Doerr L. Networks and Economic Life. In: Smelser N., Swedberg R. (eds.) *The Handbook of Economic Sociology*. Princeton: Princeton University Press, 2005. P. 379–402.
29. Scott W. R. *Institutions and Organizations: Ideas, Interests, and Identities*. 4th ed. Thousand Oaks: Sage, 2014. 360 p.
30. Bryman A. *Social Research Methods*. 5th ed. Oxford: Oxford University Press, 2016. 784 p.
31. Bamberger M., Rugh J., Mabry L. *RealWorld Evaluation: Working Under Budget, Time, Data, and Political Constraints*. 3rd ed. Sage, 2019. 640 p.
32. Gertler P. et al. *Impact Evaluation in Practice*. 2nd ed. Washington, DC: World Bank, 2016. 356 p.
33. White H. Theory-Based Impact Evaluation: Principles and Practice. *Journal of Development Effectiveness*. 2009. Vol. 1(3). P. 271–284.
34. Wasserman S., Faust K. *Social Network Analysis: Methods and Applications*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994. 857 p.
35. Borgatti S., Everett M., Johnson J. *Analyzing Social Networks*. 2nd ed. Sage, 2018. 352 p.
36. Bourdieu P. The Forms of Capital. In: Richardson J. (ed.) *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. New York: Greenwood, 1986. P. 241–258.
37. United Nations. *Women's Economic Empowerment in the Changing World of Work: Report of the UN Secretary-General's High-Level Panel*. New York: UN, 2017. URL: <https://www.unwomen.org> (дата звернення: 10.10.2025).
38. IOM Ukraine. *Displacement Tracking Matrix (DTM): Ukraine Analytical Reports 2023–2025*. URL: <https://dtm.iom.int/ukraine>

39. UNHCR Ukraine. Protection and Solutions Strategy for Internally Displaced Persons. Kyiv: UNHCR, 2024. URL: <https://www.unhcr.org/ua>

40. Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року: розпорядження КМУ від 14.04.2021 №366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80> (дата звернення: 07.10.2025).

41. Державна служба статистики України. Ринок праці України: статистичні збірники 2022–2024. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.10.2025).

42. Національне агентство з питань запобігання корупції. RACI та процесні регламенти як інструменти управління політиками (методичні матеріали). URL: <https://nazk.gov.ua>

43. Міністерство фінансів України. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі: методичні рекомендації. URL: <https://mof.gov.ua> (дата звернення: 03.11.2025).

44. Donetsk National University named after Vasyl' Stus. Internal Guidelines for Master's Theses (281). Vinnytsia: DonNU, 2024. (нормативний документ ЗВО).

45. Презентаційні матеріали проєкту «Підвищення економічної спроможності жінок-ВПО» (робоча версія). Вінницька ОДА/Департамент міжнародного співробітництва та регіонального розвитку, 2025. (службовий документ).

46. Ратушняк І. Зовнішньоекономічні відносини України в умовах російсько-української війни: матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 23 жовтня 2025 року). Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Навчально-науковий інститут міжнародних відносин, 2025. 217 с.

47. Ратушняк І., Трегубов О. Прикладні аспекти сучасних міждисциплінарних досліджень: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 05 листопада 2025 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2025. 228 с.